

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בוהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה כגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - כי תשא קפה.

פתח אחר (רבי חייא) ואמר, (משלי יב) שפת אמת תכון לעד ועד ארניעה לשון שקר. בא וראה, אלו כל בני העולם היו עובדים לשקר – היה כך, אבל האור הזה ות ה' שפאיר ודאי הוא אמת. בוכבי רום הרקיע הם אמת. אם בטפשותם והסרון דעתם הם אומרים וקוראים להם אלוה, לא צריך הקדוש ברוך הוא לכלות את מעשי ידיו מהעולם. אבל לעתיד לבא לא יכלו הבוכבים והאורות של העולם. אבל מי יתפלגה? אותם שעובדים להם.

והפסקי הנה הוא כך. שפת אמת תכון לעד – אלו ישראל, שהם שפת אמת, (דברים ו) וי' אלהינו וי' אחר. וכלא איהו אמת, ורוז דאמת, ומסיימי וי' אלהיכם אמת. ודא איהו שפת אמת תכון לעד.

ועד ארניעה, ועד רבע מבעי ליה, מאי ארניעה. אלא, עד כמה יהא קיימא דלהון בעלמא, עד זמנא דייתי, ויהא לי נייחא מפולחנא קשוא דעלוי. ובזמנא דארניעה, ישתבי לשון שקר, אינו דקראן אלהא, למאן דלאו הוא אלהא. אבל ישראל דאינון שפת אמת, בתיב בהו, (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי וספרו.

אדברנא תרא זמנא דחיינא אזיל בחדו רבי אלעזר, פגע ביה הגמוןא, אמר ליה לרבי אלעזר, אנת דרעת מאורייתא דיהודאי. אמר ליה ורענא. אמר ליה, לית אתון אמרין דמחימנותא דלכון קשומ, ואורייתכון קשומ, ואנן דמחימנותא דילן שקר, ואורייתא דילן שקר. והא בתיב שפת אמת תכון לעד ועד ארניעה לשון שקר. אנן מיזמין דעלמא, קיימין במלכותא, ולא אעדי מינן לעלמין, דרא בטר דרא, תכון לעד ודאי. ואתון, ועיר תרה לבו מלכותא, ומינא אעדי מנכון, וקרא אתקיים בכו דבתיב ועד ארניעה לשון שקר.

אמר ליה, חמינא כך דאנת חכים באורייתא. תפח רוחיה (דף קפ"ח ע"ב) דהוא גברא. אלו אמר קרא, שפת אמת בוננת לעד, הנה בדקאמרו, אבל לא בתיב אלא תכון, זמינא שפת אמת דתכון, מה דלאו הכי השתא, דהשתא שפת שקר קיימא, ושפת אמת שכיבא לעפרא, ובההוא זמנא דאמת יקום על קיימיה, ומגו ארין תצמח, כדון שפת אמת תכון לעד וגו'.

אמר ליה ההוא הגמון, זבאח אנת. וזבאח עמא דאורייתא דקשומ ורתינ. בטר יומין שמענא דאתגיייר. אזלו, ממו חד בי חקל, וצלו צלותהון. כיון דצלו צלותהון, אמרו מבאן ודלהא נתחבר בשכינתא, ונזיל ונתעסק באורייתא.

פתח אחר (רבי חייא) ואמר, (משלי יב) שפת אמת תכון לעד ועד ארניעה לשון שקר. תא חזי, אלו כל בני עלמא הון פלחין לשקרא, הנה הכי, אבל תאי נהורא ונהורא דנהור, ודאי קשומ איהו. בכבי רומא דרקיעא קשומ אינון. אי בטפשו והסרון דרעמא דלהון, אינון אמרי וקראן להו אלהא, לא בעי קודשא בריה הוא לשיבא עובדי מעלמא. אבל לזמנא דאתי לא ישתבין בכביא ונהורין דעלמא. אבל מאן ישתבי. אינון דפלחו לון.

וקרא דא הכי הוא. שפת אמת תכון לעד, אליו ישראל, דאינון שפת אמת, (דברים ו) וי' אלהינו וי' אחר. וכלא איהו אמת, ורוז דאמת, ומסיימי וי' אלהיכם אמת. ודא איהו שפת אמת תכון לעד.

ועד ארניעה, ועד רבע מבעי ליה, מאי ארניעה. אלא, עד כמה יהא קיימא דלהון בעלמא, עד זמנא דייתי, ויהא לי נייחא מפולחנא קשוא דעלוי. ובזמנא דארניעה, ישתבי לשון שקר, אינו דקראן אלהא, למאן דלאו הוא אלהא. אבל ישראל דאינון שפת אמת, בתיב בהו, (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי וספרו.

אדברנא תרא זמנא דחיינא אזיל בחדו רבי אלעזר, פגע ביה הגמוןא, אמר ליה לרבי אלעזר, אנת דרעת מאורייתא דיהודאי. אמר ליה ורענא. אמר ליה, לית אתון אמרין דמחימנותא דלכון קשומ, ואורייתכון קשומ, ואנן דמחימנותא דילן שקר, ואורייתא דילן שקר. והא בתיב שפת אמת תכון לעד ועד ארניעה לשון שקר. אנן מיזמין דעלמא, קיימין במלכותא, ולא אעדי מינן לעלמין, דרא בטר דרא, תכון לעד ודאי. ואתון, ועיר תרה לבו מלכותא, ומינא אעדי מנכון, וקרא אתקיים בכו דבתיב ועד ארניעה לשון שקר.

אמר ליה, חמינא כך דאנת חכים באורייתא. תפח רוחיה (דף קפ"ח ע"ב) דהוא גברא. אלו אמר קרא, שפת אמת בוננת לעד, הנה בדקאמרו, אבל לא בתיב אלא תכון, זמינא שפת אמת דתכון, מה דלאו הכי השתא, דהשתא שפת שקר קיימא, ושפת אמת שכיבא לעפרא, ובההוא זמנא דאמת יקום על קיימיה, ומגו ארין תצמח, כדון שפת אמת תכון לעד וגו'.

אמר ליה ההוא הגמון, זבאח אנת. וזבאח עמא דאורייתא דקשומ ורתינ. בטר יומין שמענא דאתגיייר. אזלו, ממו חד בי חקל, וצלו צלותהון. כיון דצלו צלותהון, אמרו מבאן ודלהא נתחבר בשכינתא, ונזיל ונתעסק באורייתא.

תורה פו

ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, ויאמר וכו' אם תראה אתי לקח מאתך יהי לך בן וכו' (מלכים ב')

והנה נתקנים אחר כך באלישע פי שנים. נמצא, שהיה אלישע מתפלל בכונה יותר מאליהו רבו, כי כל הנסים והגדולות שעשה אלישע, בלם היו על ידי תפלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגילה כו) על פסוק: ספרה נא לי את כל הגדלות אשר עשה אלישע - ואלישע פי עבדי, בתפלה הוא דעבדי:

א דע, שאפשר שיהיה התלמיד גדול מהרב, דהינו שיהיה לו פי שנים רבו, ואף-על-פי-כן הכל יהיה בכחו של רבו. וזה בחינת: ויהי נא פי שנים ברוחך אלי - ברוחך דיקא, שעל ידי בחינת הרוח עצמו של אליהו רבו, יהיה לו פי שנים כמותו. כי איתא, שיש להצדיק בחינת שני רוחות: רוח לעלא, רוח לתתא. כמו שכתוב (בראשית ו) אלה תולדות נח נח; נח לעלא נח לתתא וכו' שכתוב שם בזה נח (דף נט:) על פסוק זה, עיני שם בתוספתא, וזה לשונו: לפה נח תרי ומנא אלא כל צדיק וצדיק די בעלמא, אית לה תרי רוחין: רוחא חד בעלמא דין, ורוחא חד בעלמא דאתי, והכי תשפח בכלהו צדיקי וכו' עיני שם. דהינו שיש לו בחינת חיות למעלה, וחיות למטה. והרוח והחיות שלמעלה, הוא גדול מאד מאד. והתלמידים הם עם הצדיק משרש אחד, רק שהם תלויים בו בענפים באילן, שהאילן יונק חיותו משרשו, והענפים יונקים החיות דרך האילן. ויש בזה פמה בחינות, כי יש תלמידים שהם בבחינת ענפים, ויש שהם בבחינת עלים, וכן שארי הבחינות. ובשעת הסתלקות הצדיק, אזי הוא משיג הרבה יותר ממה שהשיג בחייו, כל אחד לפי מדרגתו, כמו שמצינו ברבי שמעון בן יוחאי באדרא, וברבנו הקדוש, ובשאר צדיקים:

ודע, שזהו על ידי שבשעת הסתלקות, אזי יורד וכו' למטה בחינת הרוח והחיות דלעלא, ואזי נתחבטין ונתאחדים יחד הרוח דלתתא עם הרוח דלעלא, כי באמת שניהם אחד. ותכף בשנתגליון זה לזה, נתאחדין מאד באהדות גדול. ומחמת שהרוח דלעלא אינו יכול להיות בזה העולם, כי טבעו אינו יכול לקבל כלל זה העולם, על כן נסתלק לעלא. ועל ידי זה נסתלק הצדיק, כי בשנסתלק למעלה הרוח הנ"ל, נסתלק עמו הרוח דלתתא, מחמת שנתאחדו מאד באהדות גדול כנ"ל. ועל כן הוא דבר גדול מאד, להיות בשעת הסתלקות הצדיק, אפלו מי שאינו תלמידו. כי מחמת שאז יורד ונתגלה למטה הרוח דלעלא, נמצא שנתגלה אז הארה גדולה מאד, על כן הוא טובה גדולה לכל מי שנמצא אז שם, והוא טובה להם לארבעת ימים. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (הגיגה ה:) על פסוק (תהלים מט): ויהי עוד לנצח וכו', כי יראה חכמים ימותו. אכל להתלמידים מגיע הארה גדולה מאד אז ביותר, כי מחמת שהם תלויין בהצדיק,

ויונקים משרש אחד, נמצא שזה החיות דלעלא, הוא חיותם ממש, ונתאחדים ונתחבטים גם כן עם זה הרוח באהדות גדול, כי הוא רוחם וחיותם ממש כנ"ל. ועל ידי זה, אם זוכה, יכול לקבל פי שנים. כי הצדיק שהגיע זמנו להפטר מן העולם, נסתלק על-ידי האהדות שנתאחד עם הרוח דלעלא כנ"ל. אכל התלמידים שעדיין לא הגיע זמנו, אזי אדרבה נשאר אצלם הרוח דלעלא, לגדל האהדות שנתאחד מאד עם הרוח דלתתא, כי אי אפשר להם להתפרד עוד זה מזה. נמצא שהצדיק נסתלק על ידי זה, על ידי שמושיג עמו הרוח דלעלא את הרוח דלתתא, והתלמידים מגיע להם פי שנים על ידי זה, כי נשאר אצלם בחינות הרוח דלעלא, כי נתאחד מאד עם הרוח דלתתא כנ"ל: אך פמה בחינות יש בתלמידים, ומי שמקשר מאד בהצדיק כמו ענפים באילן ממש, דהינו שהוא מרגיש בעצמו כל עליות וירידות שיש להצדיק, אף-על-פי שאינו אצל הצדיק. כי ראוי לו להתלמיד להרגיש בעצמו כל עליות וירידות של הצדיק, אם הוא מקשר באמת כראוי, כמו ענפים באילן. כי הענפים מרגישים כל העליות וירידות שיש להאילן, ועל כן פניין הם גדלים, ויש להם חיות. כי האילן יונק חיותו משרשו, על ידי הגידין שיש בו, שיונק דרך שם חיותו משרשו, דהינו שיש בו חללים שיונק דרך שם חיותו. ועל ידי כן בהרף שנתכבש החלוחיות ונתפנין החללים, על ידי זה נתפוצים גם כל הענפים, ומחמת זה נופלים העלים אז, וכן להפך פניין כנ"ל. ומי שהוא מקשר אל הצדיק כמו כן, דהינו שהוא מרגיש כל העליות וירידות של הצדיק, כי יש פמה וכמה בחינות של עליות וירידות, כי יש פמה וכמה בחינות הסתלקות, כי יש בחינות הסתלקות הנפש, ויש הסתלקות השם, שהוא גם כן בחינות הסתלקות, כי השם הוא הנפש, וכמבאר במקום אחר (לקמן סי' רס). שזה בחינות מסירת הנפש ממש, עיני שם. ויש הסתלקות מדרגא לדרגא, שהוא גם כן בחינות הסתלקות. והתלמיד שמקשר כל כך, שמרגיש בעצמו כל העליות וירידות של רבו, אזי יכול לזכות לפי שנים בעת ההסתלקות כנ"ל. וזה בחינות: אם תראה אתי לקח, דהינו שתראה אותי לקח ונסתלק; מאתך - מאתך דיקא, דהינו שמאתך ומעצמך תרגיש ההסתלקות כנ"ל, ואז תזכה לפי שנים בעת ההסתלקות כנ"ל. כי בכל עת של ההסתלקות, מאיזה בחינה שהוא, אזי הוא בחינת ירידת והתגלות הרוח דלעלא בבחינה הנ"ל. רק שהתגלות הוא כפי בחינת ההסתלקות, ובשעת ההסתלקות לגמרי, יורד ונתגלה לגמרי כנ"ל: וזה בחינות הקבלת פני רבו, שצריך להשתדל תמיד להקביל פני רבו, כי פן ואולי עקשו הוא עת של בחינת הסתלקות, ואם יזכה יקבל אז הארה גדולה, בבחינת פי שנים כנ"ל. וכשמקבל פי שנים, אזי אפשר שיתפלל בכונה, ויעשה עבודות וצדקות יותר מרבו, והכל על ידי בחינות רוח של רבו. בבחינת: ויהי נא פי שנים ברוחך אלי - ברוחך דיקא כנ"ל. ומי שאינו יודע זאת, אינו יודע מהו אטר יד, כי אטר יד הוא דבר חדיש. גם אינו יודע להוציא מכת

אל הפעל:

ב פי קדם שמוציאין מכת אל הפעל, אזי הכה והפעל נקשרים

ביחד, ואין הפרש ביניהם. כי סוף מעשה במחשבה תחלה, דהינו בשאדם רוצה לעשות איזה דבר, כגון לבנות בית, צריך לחשוב תחלה במחשבתו, איך יהיה ציור בנין ביתו, ואז בשנגמר במחשבתו דמות ביתו, אזי מתחיל לבנותו. נמצא שסוף המעשה, במחשבה תחלה. וקדם שהוציא מוכח אל הפעל, אזי סוף המעשה נקשר עדין בתחלת המחשבה, ואין הפרש והבדל ביניהם כלל. וצריך לראות להוציא מוכח אל הפעל, ואזי נפתחין ונבדלין הכח והפעל. ויש הפרש והבדל בין תחלת המחשבה, שהיא בחינת כח, ובין סוף המעשה, שהיא בחינת פעל. וזה בחינת אלק, כי א היא שתי יודין, ווא"ו באמצע, שהיא בחינת פתח. ואלו השני יודין, הם בחינת יו"ד בראש ויו"ד בסוף, שהם בחינות כח ופעל. הינו בחינת הי"ד של שם העצם, שהוא שם הויה ברוך הוא, שהוא יו"ד בראש, שהוא בחינת מחשבה תחלה, בחינת כח. והיו"ד השני, היא בחינת יו"ד של הכנוי, שהוא שם אדני, שהוא יו"ד בסוף, בחינת סוף מעשה, בחינת פעל. ובתחלה שני יודין אלו הם נקשרין יחד, ואין הבדל ביניהם כנ"ל, ואחר כך בשמוציאין מוכח אל הפעל, הם נפתחין ונבדלין כנ"ל. וזה בחינת הוא שבתוך האלק, שהוא בחינת פתח. הינו מה שנפתחין ונבדלין אלו השני יודין, שהם בחינות כח ופעל כנ"ל. וזאת הוא שבתוך האלק, הוא בחינת הוא אותיות שיש בין שני היודין של שני השמות הנ"ל, כזה: יאקדונקי. כי יש שלש אותיות אצל הי"ד של שם העצם, שהיא בחינת תחלת המחשבה. וכן יש שלש אותיות אצל הי"ד של שם הכנוי, שהוא בחינת סוף מעשה. כי בכל דבר שבעולם יש שלש בחינות, שהם מקום וציור וזמן, שהם בחינת שלש אותיות הנ"ל. כגון בשאדם רוצה לבנות בית, צריך לחשוב באיזה מקום לבנותו, ובאיזה זמן, ובאיזה ציור יהיה נבנה הבית, וכן בכל דבר שבעולם. וכן אחר כך בסוף המעשה, דהינו בשעושה את הדבר, יש גם כן שלש בחינות הנ"ל, שהם מקום וציור וזמן. וזה בחינות שלש אותיות שיש אצל יו"ד בראש, שהיא תחלת המחשבה, וכן יש שלש אותיות אצל יו"ד בסוף, שהיא בחינת סוף המעשה, שהם בחינת הוא שבין שני היודין כנ"ל: וזה בחינת שני הרוחות הנ"ל, שהם רוח דלעלא ורוח דלתתא כנ"ל, שהם בחינת כח ופעל, שבתחלה הם נקשרים יחד, ואחר כך נפתחין ונבדלין כנ"ל. כי בחינת שתי הרוחות הנ"ל, נעשין על ידי המתקת הרוח אף. כי יש בחינת הרוח אף אצל השם ותברך, כביכול, ואצל בני אדם. וכשיש הרוח אף, הם ושלום, הוא בחינות עשן שיוצא מנחיריו, כמו שכתוב (תהלים יח): עלה עשן באפו. וזה העשן מוזק לפרנסה, ושלעל ידה מוציאין מוכח אל הפעל, כי עלידי שיש לו פרנסה ואינו נצרך לבריות, זוכה לאמת, בחינות עלמא דאתי, בבחינות: אשרי שאל יעקב בעורו שכרו על ה' אלקיו; שעל ידי זה מוציאין מוכח אל הפעל בדתקמון. כי העשן מוזק לעינים, בבחינת (משלי י): בעשן לעינים; שהם בחינת פרנסה, בחינת (תהלים קמח): עיני כל אלה ישברו וכו'. כי פעם מוזק לפרנסה, כמו שמוכא במקום אחר, שפעם מפסיד העשירות (עין לעיל כסימן נט). וצריך לשבר ולהמתיק החרון אף, דהינו להמתיק העשן ולהבררו, עד שיהיה נעשה מפניו בחינת רוח, דהינו רוח אוריי,

שנעשה מהתבררות העשן. וזה הרוח, שהוא המתקת העשן של החרון אף, הוא בחינת משיח, בחינת (איכה ד): רוח אפינו משיח ה'. וכל זמן שלא בא בחינת זה הרוח אל בחינת הידים, עדין הוא קדם התווה. כי עקר התווה, הוא בבחינת הידים, שהם כלי העשייה, ששם הוא עקר התגלות בחינת הרוח, בבחינת (תהלים לא): בידך אפקיד רוחי, ובבחינת (איוב יב): אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש. ואחר כך בשנתגלה הרוח בבחינת הידים, עדין שני הרוחות הנ"ל, שהם בחינת כח ופעל, בחינת שני הידים – ימין ושמאל, הם שניהם ביחד עדין, דהינו שעדין לא נפתחו ונתפרדו הידים, ששם התגלות שתי הרוחות כנ"ל. כי עדין הכח והפעל נקשרים יחד, ואין הבדל ביניהם כלל, ואזי אין נפר בין ימין לשמאל כנ"ל. ואז עדין בחינת קדם הבריאה, דהינו קדם שמוציאין מוכח אל הפעל, שאז הן נקשרים יחד כנ"ל. ואחר כך בשמוציאין מוכח אל הפעל, אז הוא גמר הבריאה, ואז נפתחין הידים, ונפר בין ימין לשמאל, בבחינת (ישעיה מח): אף ידי יפדה ארץ וימיני טפחה שמים; כי אז יש הפרש והבדל בין הכח והפעל, שהם בחינת שתי הידים, שתי הרוחות כנ"ל. וכל זה נעשה על ידי המתקת הרוח אף כנ"ל, וזה בחינת אף ידי – אף דיקא כנ"ל. וזה בחינת (תהלים קמח): פותח את ידך – שהידיים נפתחין ונבדלין בין ימין לשמאל כנ"ל. וזה: את ידך – בחינת שני יודין הנ"ל (כמ"ש בזה ובתיקונים בהקדמה דף ז: ומובא בפע"ח בשער הזמירות פ"ה עיי"ש), אל תקרי ידך, אלא יודיך, כי הידיים הם בחינת שני יודין הנ"ל, שהם בחינת כח ופעל, שזה בחינות שתי הידיים ימין ושמאל כנ"ל: וזה: פותח את ידך – סופיתבות התך, כמובא, הינו בחינת שהידיים נפתחין ונתחבין, ונפר בין ימין לשמאל כנ"ל, בחינת אף ידי יפדה ארץ וכו' כנ"ל. וזה התך בגימטריא שתי פעמים רוח (כמובא בפע"ח שם), הינו בחינת שני הרוחות הנ"ל, שהם בחינת שני היודין, שני הידים כנ"ל, בשנפתחין ונתחבין בשמוציאין מוכח אל הפעל כנ"ל. וזהו פותח את וכו', בבחינת פתח הנ"ל. וכל זה נעשה עלידי המתקת הרוח אף, בבחינת רוח אפינו משיח ה' כנ"ל. וזה: פותח את ידך – ראשי תבואת: אפי, הינו בחינת רוח אפינו וכו' כנ"ל. כי עלידי בחינת רוח אפינו וכו', נפתחין ונתחבין הידיים, שהם בחינת שתי הרוחות כנ"ל: וכל המצוות והעברות תלוין גם כן בזה, בבחינת התפתחות הידים הנ"ל, בחינת כח ופעל כנ"ל. כי יש בהם גם כן שלש בחינות הנ"ל, שהם מקום וציור וזמן. וזה בחינת (אבות פ"ב): הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, לידי עברה דיקא, כי עקר העברה, חס ושלום, נעשה עלידי בחינות הידים הנ"ל. ובתחלה העברה בכח, שחושב לעשותה, חס ושלום, ואחר כך בשמוציאין מוכח אל הפעל ועושה אותה, חס ושלום, אזי הוא רשע גמור, וחשוב כמות, כי רשעים בתייהן קרוין מתים (ברכות יח). וזה בחינת (תהלים פח): כמו חללים שזככי כבר וכו'; הינו הרשעים שהם בתייהן קרוין מתים. וזה: מידך נגזרו – נגזרו לשון התך, כמו שפרש רש"י. הינו שהעברה נעשה עלידי בחינת התוך הידים, בחינת: פותח את ידך – סופיתבות התך. ומגפילת התוך והתפתחות הידים אלו שבקדשה, נעשה העברה בבחינות: והמה מידך נגזרו – לשון התך כנ"ל. ועל

בן מועיל תשובה על עברה, כי עקר התשובה היא הרטה, שמתהרמ על העברה, בחינות (נדרים כב): פתח הרטה, שזה בחינות פתח כנ"ל, בחינות פתח את ידך כנ"ל:

ג וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֵל הַפֶּעַל, הוּא עַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר, וְצָרִיף שִׁיחֵיו אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר בְּשְׁלֵמוֹת, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי בְּחִינּוֹת עֲלֵמָא דְאֵתִי, שְׁעַל יְדֵי זֶה נְשַׁלְמִין אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר. כִּי לְעֵתִיד לְבוֹא יִהְיֶה הַדְּבוּר בְּשְׁלֵמוֹת, כִּי אֶפְלוּ הַעֲבוּיִם וְיִקְרְאוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם הַדְּבוּר, כְּמֵה שְׁכַתוֹב (צַפְנִיָּה ג): כִּי אִזְ אֶהְפֶּה אֶל הָעַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא בְּלִם בְּשֵׁם ה' וְכו', נִמְצָא, שִׁיחֵיה לְהַדְּבוּר שְׁלֵמוֹת. כִּי עֲכָשׁוּ הַדְּבוּר חֶסֶר וְאִינוּ בְּשְׁלֵמוֹת, מֵאַחַר שֶׁאִין כָּל הָעוֹלָם קוֹרְאִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם הַדְּבוּר. אֲבָל לְעֵתִיד יִקְרְאוּ בְּלִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם הַדְּבוּר, אֶפְלוּ עֲבוּיִם, וְעַל כֵּן אִזְ יִהְיֶה הַדְּבוּר בְּשְׁלֵמוֹת, בְּחִינַת שְׁפָה בְּרוּרָה, מֵאַחַר שֶׁחָבַל יִקְרְאוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם הַדְּבוּר, נִמְצָא שִׁישׁ לְהַדְּבוּר שְׁלֵמוֹת. וְכָל זֶה יִהְיֶה לְעֵתִיד, כִּי עֵקֶר גְּדֻלַּתְנוּ וְתַפְאֲרַתְנוּ יִתְגַּלֶּה לְעֵתִיד לְבוֹא, שְׁאִז וְדַעַי וְיִרְאוּ חֶבֶל אֶת גְּדֻלַּתְנוּ, כִּי אִזְ יִרְאוּ חֶבֶל אֶת גְּדֻלַּת וְתַפְאֲרַת הַצְּדִיקִים וְהַבְּשָׂרִים, אֲשֶׁרֵיהֶם אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, מֵה רַב טוֹבָה הַצִּפּוֹן לָהֶם. וְלַהֲפֶה – מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים, כְּמֵה שְׁכַתוֹב (מֵלָכִי ג): וְעוֹפֹתֶם רְשָׁעִים וְכו', כִּי אִזְ יִהְיֶה יוֹמָא דְדִינָא רַבָּא, שִׁיחֵיה הָאֲדָם גְּדוֹן עַל כָּל מַעֲשֵׂה, עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וְלֹא יוֹתֵרוּ לֹא עַל שׁוּם דְּבָר קָטָן, כִּי אִין שְׁכַחָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְחָבַל יִהְיֶה נִזְכָּר לֹא אִזְ. וְאִזְ, כְּשִׁיחֵיה מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים, וְיִשׁוּבוּ וְיִרְאוּ בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע וְכו', (כְּמוֹ שְׁכַתוֹב שֵׁם בְּמִלְאכֵי וְשִׁבְתֶּם וְרֵאיתֶם בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע, בֵּין עוֹבֵד אֱלֹקִים לְאִשֶׁר לֹא עֲבָדוּ). כִּי אִזְ דִּיקָא, בְּיוֹמָא דְדִינָא, יִרְאוּ חֲחֻלּוֹק בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע וְכו', וְאִזְ יִתְהַפְּכוּ בְּלִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי זֶה, וְיִקְרְאוּ בְּלִם בְּשֵׁם ה', בְּבְחִינּוֹת: אִזְ אֶהְפֶּה אֶל כָּל הָעַמִּים וְכו' כְּנ"ל, וְאִזְ יִהְיֶה הַדְּבוּר בְּשְׁלֵמוֹת, בְּחִינַת שְׁפָה בְּרוּרָה כְּנ"ל. נִמְצָא, שְׁעַל יְדֵי מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים שִׁיחֵיה לְעֵתִיד, עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה נְשַׁלֵּם הַדְּבוּר אִזְ כְּנ"ל. אֲבָל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת עֲלֵמָא דְאֵתִי גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה, דְּחִינּוּ שִׁיחֵיה מִפְּלֵת לְרָשָׁעִים גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי אֲמַת: וְעֵקֶר הָאֲמַת הוּא, בְּשִׁאִין הָאֲדָם נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת, כִּי בִּיּוֹן שְׁנַצַּרְךָ הָאֲדָם לְבְרִיּוֹת, מוֹשֶׁתֶנָּה פְּנִיּוּ בְּכַרְוֹם, לְכַמָּה גְּוִיָּין (בְּרַכּוֹת ו): כִּי מִי שֶׁהוּא נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת, קוֹשָׁה לֹא מֵאֵד לְהַתְּפַלֵּל בְּרַבִּים, וְטוֹב וְנֹחַ לֹא לְהַתְּפַלֵּל בְּיַחֲדָה, כִּי בְּרַבִּים נִפְלִין עֲלָיו פְּנִיּוֹת גְּדוֹלוֹת וְשִׁקְרִים, שְׁעוֹשֶׂה תְּנוּעוֹת וְשִׁקְרִים בְּתַפְלָתוֹ בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם, מֵאַחַר שֶׁהוּא נְצַרְךָ לָהֶם. וְאֶפְלוּ מִי שֶׁאִין נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, כִּי מֵתַפְרִנֵּם מוֹשֵׁל, אֵפֶה עַל כֵּן יֵשׁ שֶׁהוּא נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת בְּשִׁבִיל כְּבוֹד, אִזְ בְּשִׁבִיל דְּבָר אַחַר, דְּחִינּוּ שִׁישׁ לֹא תֵאָדָה שֶׁל כְּבוֹד וְחִשְׁבוֹת וְכִיּוּצָא. נִמְצָא שֶׁהוּא נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת, שֶׁהוּא צָרִיף לְכְבוֹד וְחִשְׁבוֹת שְׁלָהֶם. וְאִזְ, כְּשֶׁהוּא נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת בְּאִיזָה בְּחִינָה, יוֹכֵל לְפַל בְּשִׁקְרָה גְּדוֹל בְּתַפְלָתוֹ, דְּחִינּוּ לְעֵשׂוֹת תְּנוּעוֹת בְּשִׁקְרָה בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם כְּנ"ל. וְיֵשׁ מִי שֶׁהוּא אִישׁ בְּשֶׁר קָצֵת, וְיִרְא אֶת ה' בְּמַקְצֵת, וּמֵתַפִּישׁ בְּעֵינָיו לְעֵשׂוֹת שִׁקְרָה מְגֻנָּה בְּתַפְלָתוֹ בְּשִׁבִיל אַחֲרִים, וּמֵתַפִּין לְהַתְּפַלֵּל בְּאֲמַת. אֲבָל הָאֲמַת הוּא הֶרְבֵּה מֵאֵד יוֹתֵר מְדִי, וְגַם זֶה אִינוּ אֲמַת, כִּי לֹא נִמְצָא הֶרְבֵּה אֲמַת,

כִּי הָאֲמַת הוּא רַק אַחַד, כְּמוֹ שְׁמוּכָא בְּמִקּוּם אַחַר (לְעִיל כְּהַתְּרוּרָה אִמֵר ר"ע בְּסִימָן נא), דְּחִינּוּ מִחֲמַת שֶׁהוּא בּוֹשׁ בְּעֵינָיו עֲצָמוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּשִׁקְרָה גְּוִיָּין, עַל כֵּן הוּא רּוֹצֵה לְכַסּוֹת עַל הַשִּׁקְרָה וְלְחַלְּבִישׁ הַשִּׁקְרָה בְּאֲמַת. דְּחִינּוּ לְמוֹשֵׁל, שְׁחַפִּין לְעֵשׂוֹת אִיזָהוּ תְּנוּעָה אוֹ מִחֲמַת כֵּה בְּשִׁבִיל אַחַר, אֲבָל הוּא מֵתַפִּישׁ בְּזֶה שִׁינְעֵשֶׂה שִׁקְרָה בְּתַפְלָתוֹ בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם, עַל כֵּן הוּא גּוֹנֵב דַּעַת עֲצָמוּ, וּמִסְפֵּב לֹא יִיַצֵּר הָרַע סְבוּבִים בְּמִחְשַׁבְתּוֹ, עַד שֶׁנִּתְגַּלְגַּל הַדְּבָר בְּמִחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהוּא צָרִיף בְּאֲמַת לְעֵשׂוֹת תְּנוּעָה זוֹ בְּתַפְלָתוֹ אוֹ לְחַכּוֹת כֵּה אֶל כֵּה, דְּחִינּוּ שְׁמוּצָא לְעֲצָמוּ אִיזָה אֲמַת, שֶׁהוּא צָרִיף לְעֵשׂוֹת אוֹתָהּ הַתְּנוּעָה בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הָאֲמַת. נִמְצָא שֶׁהוּא מְכַסֶּה הַשִּׁקְרָה בְּאֲמַת, נִמְצָא שִׁישׁ לֹא הֶרְבֵּה אֲמַת יוֹתֵר מְדִי. כִּי הַעֵקֶר הָאֲמַת אִינוּ רַק אַחַר, דְּחִינּוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּאֲמַת לְאֲמַתוֹ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבָדוּ, אֲבָל זֶה הָאֲמַת שֶׁל שִׁקְרָה הוּא הֶרְבֵּה מֵאֵד, כִּי יֵשׁ בְּזֶה כְּמֵה גְּוִיָּין, וְכַמָּה מִינֵי אֲמַת שְׁמוּצָא לְעֲצָמוּ לְחַפּוֹת עַל הַשִּׁקְרָה. וְזִהוּ: בִּיּוֹן שְׁנַצַּרְךָ הָאֲדָם לְבְרִיּוֹת – שְׁאִז נִפְלִים עֲלָיו פְּנִיּוֹת וְשִׁקְרִים כְּנ"ל – אִזְ מוֹשֶׁתֶנָּה פְּנִיּוּ לְכַמָּה גְּוִיָּין. פְּנִיּוּ זֶה בְּחִינַת הָאֲמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנִים, בְּחִינַת (תַּחֲלִים כד): מְבַקְשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב סֵלָה; בְּחִינַת (מִיכָה ז): תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב. דְּחִינּוּ שְׁהֲאֲמַת שְׁלֹו, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנִים, נִשְׁתַּנָּה לְכַמָּה גְּוִיָּין, דְּחִינּוּ שִׁישׁ לֹא כְּמֵה מִינֵי אֲמַת שְׁמֵלְבִישׁ בּוֹ הַשִּׁקְרָה, דְּחִינּוּ שְׁמוּצָא לְעֲצָמוּ אֲמַת, שְׁכַפְּנָתוֹ בְּשִׁבִיל כֵּה אוֹ בְּשִׁבִיל כֵּה, נִמְצָא שְׁנַשְׁתַּנָּה הַפְּנִים, שֶׁהוּא אֲמַת, לְכַמָּה גְּוִיָּין, כִּי הַעֵקֶר הָאֲמַת אִינוּ אֶלָּא אַחַד כְּנ"ל: וְזֶה פְּרוּשׁ (תַּחֲלִים קמו): אֶחָלְלָה ה' בְּחַיֵּי; חִינּוּ בְּשִׁאִין נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת. וְזֶה בְּחַיֵּי – בְּחַיֵּי דִיקָא, חִינּוּ שְׁאִנֵּי חֵי מַחִיִּים שְׁלֵי, שְׁאִינוּ נְצַרְךָ לְחַיּוֹת שׁוּם אָדָם. כִּי הַנְּצַרְךָ לְבְרִיּוֹת חֵיִין אִינֵם חַיִּים (כִּיצַח לב): חִינּוּ שְׁאִינֵם חַיִּים שְׁלֹו, כִּי הוּא חֵי מֵאַחֲרִים. אֲבָל כְּשִׁאִנֵּי נְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת, וְאִנֵּי חֵי חַיִּים שְׁלֵי, אִזְ אֲכַל לְחַלְּלוֹ וְלְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו בְּאֲמַת כְּנ"ל, וְזִהוּ: אֶחָלְלָה ה' בְּחַיֵּי – דִּיקָא, כְּנ"ל. וְזִהוּ (שם): בִּיּוֹן שְׁנַצַּרְךָ הָאֲדָם לְבְרִיּוֹת, עוֹלָם חֲשָׁף בְּעָדוֹ וְכו' (עֵין לְמַטָּה):

וְכַשִּׁישׁ אֲמַת, אִזְ הוּא מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים, כִּי עֵקֶר מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא הוּא עַל יְדֵי הָאֲמַת שִׁיחֵיה אִזְ. כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מוֹשֵׁלִי יב): שִׁפַּת אֲמַת תִּכּוֹן לְעַד – בּוֹנֵנָת לְעַד לֹא בְּתִיב, אֶלָּא תִכּוֹן, כִּי לְעֵתִיד לְבוֹא יִתְגַּלֶּה הָאֲמַת, כְּמוֹ שְׁאֲמַרו רַבּוֹתֵינוּ זְכַרְוָנָם לְבְרַכָּה (זוֹהַר תְּשׂא דָה קפח: וּבְתִיקוֹן סג). וְעַל יְדֵי הָאֲמַת שִׁיחֵיה לְעֵתִיד, עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ז): וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו אֵל פְּנָיו לְהַאֲבִידוֹ. פְּנָיו זֶה בְּחִינַת אֲמַת כְּנ"ל, שְׁעַל יְדֵי זֶה, מִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאָיו וּמֵאֲבִידֵן מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ. וְכֵן אֲמַרו רַבּוֹתֵינוּ זְכַרְוָנָם לְבְרַכָּה בְּגִמְרָא (עִירוּבִין כב), שֶׁכְּיִכּוֹל הֵם כְּמִשְׂא עַל פְּנָיו, כִּי הַפְּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲמַת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִינוּ יִכּוֹל לְסַבֵּל אֶת הַרְשָׁעִים. וְכַשִּׁיחֵיה בְּחִינַת הַפְּנִים, דְּחִינּוּ הָאֲמַת, אִזְ הוּא מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים כְּנ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵת לְעֵתִיד, כִּי אִזְ יִתְגַּלֶּה הָאֲמַת כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן פְּשׁוּכִין לְאֲמַת בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּנ"ל, עַל יְדֵי זֶה יִתְגַּלֶּה בְּחִינַת הַפְּנִים כְּנ"ל, וְאִזְ מְשִׁיכִין בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִזְ נַעֲשֶׂה מִפְּלֵתָם עַל יְדֵי הָאֲמַת גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה,

כמו שיהיה בעולם הבא כנ"ל. ועל־ידיה ממשיכין שלמות אותיות הדבור שיהיה לעתיד, בחינת שפה ברורה, בתוך העולם הזה. כי בחינת שפה ברורה נעשה על ידי מפתחם, שעל ידי זה נתהפכין כלם אל השם ותקרא כנ"ל: וזה בחינת (ישעיה נח): ודבר דבר, הנאמר בשבת. הינו שצריך להמשיך בחינות דבור של שבת, שהוא בחינות עלמא דאתי, בתוך הדבור של עולם הזה, להשלים הדבור בעולם הזה. כי עקר שלמות הדבור הוא מבחינות שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קיג): שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חל; כי בשבת הוא שלמות הדבור, כי שבת הוא בחינות עולם הבא כנ"ל, וצריך להמשיך דבור של שבת בתוך הדבור של חל כנ"ל: וזהו בחינת אל הויה ביצירה, שעל ידי בחינת אל, שהוא בחינת אמת, בחינת (במדבר כג): לא איש אל ויחזב; שהוא בחינת יעקב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגילה יח): מניין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב אל, שנאמר: ויקרא לו אל אלקי וכו'; כי יעקב בחינת אמת כנ"ל. וזה האמת שהוא בחינות עלמא דאתי, תלוי בפרנסה, כי בשיש לו פרנסה ואין נצרך לבריות, ויכל להתפלל באמת כנ"ל. וזה בחינת (תהלים קמו): אשרי שאל יעקב בעזרו, שכרו על ה' אלקיו. כי בששכרו על ה' אלקיו ואין נצרך לבריות – אזי אל יעקב בעזרו, כי אל יעקב הוא בחינת אמת כנ"ל. ואזי בשזוכין להמשיך בחינות עלמא דאתי, בחינות אמת, בחינות פנים, בתוך העולם הזה, אזי נעשה מפתח הרשעים כנ"ל. וזה בחינת הויה במלוי החין, כי הי היא בחינת שלום שכר, כמה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עירובין כא) על פסוק (יחזקאל ב): הנה והי, והי זה שלום שכר לרשעים בעולם הבא. וזה בחינת אל הויה, דהינו אל שהוא בחינות אמת, שעל ידו נעשה שלום שכר לרשעים, שהוא בחינות הויה במלוי החין כנ"ל, צריך להמשיכה בתוך העולם הזה, שהוא בחינות ודבר דבר, להמשיך דבור של שבת בתוך ימי החל כנ"ל, שהם בחינות יצירה. בבחינות (תהלים קלט): ימים יצרו ולא אחד בהם, דהינו שימי החל הם בחינות יצירה, בשאין אחד בהם, שהוא בחינות שבת. וצריך להמשיך לבחינות יצירה, שהוא בחינת ימי החל, את בחינות אל הויה, שהוא בחינות עלמא דאתי, בחינות שבת. וזה בחינות: מלכות – פה, שעל ידי זה נשלמים אותיות הדבור כנ"ל:

ד וּבְשִׁנְיָתָם אֲתִיב דְּהַדְּבָרָא כְּנִל, צָרִיךְ לְרֵאוּת לְהוֹצִיא דְּהַדְּבָרָא בְּשִׁלְמוּת, כִּי לְפַעְמִים נִתְחַבֵּין אֲתִיב דְּהַדְּבָרָא בְּמִצְרַת הַגְּרוּן, וְאִי אֲפָשֵׁר לְהוֹצִיא דְּהַדְּבָרָא בְּשִׁלְמוּת, שׁוּדָה בְּחִינּוֹת מַה שְׁקוֹרִין בְּלִשׁוֹן אֲשִׁכְנִי: הַיְיִרִיק. וְצָרִיךְ לְרֵאוּת לְהוֹצִיא דְּהַדְּבָרָא מִמִּצְרַת הַגְּרוּן, שְׂיִיכַל לְדַבֵּר בְּשִׁלְמוּת, דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ נְקֻדּוֹת אֵל הָאוֹתִיּוֹת, כִּי בְּלֹא נְקֻדּוֹת אִי אֲפָשֵׁר לְדַבֵּר שׁוּם אוֹת, כִּי דְּיֻעַ בְּחוּשׁ; וְאִי, כְּשִׁמְמִשְׁכִּין נְקֻדּוֹת אֵל הָאוֹתִיּוֹת, וּמוֹצִיאִין דְּהַדְּבָרָא בְּשִׁלְמוּת, אִי וְכֹלִין לְהוֹצִיא מִכַּח אֵל הַפֶּעַל. כִּי כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת שֵׁשׁ לְאָדָם, כָּלם כָּאִים בְּתוֹךְ דְּהַדְּבָרָא, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהר: רְחוּשֵׁי מְרַחֲשֵׁן שְׁפוּתָהּ. וְאִי שְׂאִין אָדָם מְרַחֲשֵׁן זֹאת, אִי עַל כִּי כֵּן הוּא בְּרַקּוֹת גְּדוּל, כִּי כָּל מַחֲשָׁבָה שֶׁבְּעוֹלָם שֵׁשׁ לְאָדָם, כָּלם מְכַרְחִים לְבוֹא בְּתוֹךְ דְּהַדְּבָרָא בְּשַׁעַת הַמַּחֲשָׁבָה,

רק שהוא בדיקות מאד. ולכן כל עשייה שעושה האדם צריכה לבוא בתחלה בתוך הדבור, כי כל הדברים צריכין לבוא בבחינות מחשבת דבור ומעשה. נמצא שעל ידי הדבור נגמר המעשה ויוצא מוכח אל הפעל. כי קדם שיוצא המעשה מוכח אל הפעל, צריכה לבוא תחלה בבחינות דבור. על כן כדי להוציא מוכח אל הפעל, צריכין להשלים אותיות הדבור כנ"ל. ולהוציא הדבור בשלמות ממצר הגרון, דהינו להמשיך בחינות נקודות אל האותיות. ואזי בשיוצא הדבור בשלמות, יוצא הדבר מוכח אל הפעל כנ"ל:

וְלְהַמְשִׁיךְ נְקֻדּוֹת אֵל הָאוֹתִיּוֹת, הוּא עַל יְדֵי הַחֲשֵׁק וְהַכְּסוּפִין, שְׁחוֹשְׁקִין לַעֲשׂוֹת הַמְּצוּהָ אוֹ שְׂאֵר דְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי חוֹשֵׁק לַעֲשׂוֹת, בְּבַחֲינּוֹת (ש"ה"ש א): נְקֻדּוֹת הַכְּסָף, שֶׁעַל יְדֵי הַכְּסוּפִין וְהַחֲשֵׁק נַעֲשִׂין נְקֻדּוֹת, כִּי אִי אֲפָשֵׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר כִּי־אִם עַל יְדֵי חֲשֵׁק, דְּהֵינּוּ לְמִשְׁלַל בְּשִׁמְדָּבֵר אֵיזָה דְּבָר, צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ מִתְחִלָּה חֲשֵׁק לְדַבֵּר. וְכֵן בְּשִׁעוּשָׁה אֵיזָה פֶּעֶלָה, אִם לֹא הִיָּה לוֹ חֲשֵׁק מִתְחִלָּה לַעֲשׂוֹתָהּ, בְּוִדָּאִי לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה אוֹתָהּ. וְעַל כֵּן כָּל דְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, כְּגוֹן לְנִסְעָה לְצַדִּיק, אוֹ שְׂאֵר דְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, נֹתְנִין לוֹ מִתְחִלָּה חֲשֵׁק, כְּדֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה יַעֲשֶׂה הַדְּבָר:

וְעַקֵּר גְּדוּל חֲשֵׁק נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַמְּנִיעָה שְׁמוֹמִינִין לוֹ. כִּי בְּשִׂאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דְּבָר הַצָּרִיךְ לוֹ לְיַהֲדוּתוֹ, בְּפִרְט בְּשִׁצְרִיף לוֹ לַעֲשׂוֹת דְּבָר גְּדוּל הַצָּרִיךְ לְיַהֲדוּתוֹ, שֶׁכָּל יַהֲדוּתוֹ תְּלוּי בְּזֵה, כְּגוֹן לְנִסְעָה לְצַדִּיק אֲמַתִּי, אִי מִזְמִינִין לוֹ מְנִיעָה; וְזֹאת הַמְּנִיעָה הִיא בְּשִׁבִיל חֲשֵׁק, כְּדֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לוֹ חֲשֵׁק יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ הַדְּבָר, כִּי עַל יְדֵי הַמְּנִיעָה שְׁמוֹמִינִין אֵת הָאָדָם מִן הַדְּבָר, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הַתְּגַבְּרוּת חֲשֵׁק מְאֹד. כְּמוֹ לְמִשְׁלַל כְּשִׁמְרָאִין לְקַטֵּן דְּבָר הַנְּחַמֵּד לוֹ, וְתַכְּה וּמִיָּד הוֹטְפִין מִמֶּנּוּ וּמַחֲבִיאִין מִמֶּנּוּ, אִי הוּא רוֹדֵף מְאֹד אַחֵר הָאָדָם, וּמְבַקֵּשׁ וְחוֹשֵׁק מְאֹד לְאוֹתוֹ הַדְּבָר, נִמְצָא שֶׁעַקֵּר חֲשֵׁק נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׁחַטְפּוֹ מִמֶּנּוּ וְהַחֲבִיאֵו אֵת הַדְּבָר. כְּמוֹ כֵּן מִזְמִינִין אֵת הָאָדָם בְּמִנִּיעוֹת מִהַדְּבָר הַצָּרִיךְ לוֹ, כְּדֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לוֹ חֲשֵׁק יוֹתֵר. בְּבַחֲינּוֹת (משלי ט): וְלָחֵם סְתָרִים יוֹנְעִים, שֶׁכָּל מַה שֶׁהַדְּבָר נִמְנָע וְנִסְתָּר מִן הָאָדָם בְּיוֹתֵר, הוּא חוֹשֵׁק אֲלֵי וְנִנְעִים לוֹ בְּיוֹתֵר. שְׂמוּזָה כָּא תַּאֲוֹת וְהַתְּגַבְּרוּת חֲשֵׁק אֵל עֲבָרָה, חֵם וְשִׁלּוּם, רְחֻמָּא לְצַלֵּן, כִּי מַחֲמַת שֶׁהַעֲבָרָה נִמְנָעַת מְאֹד מִן הָאָדָם, כִּי אֲנִי מִצְוִים וּמְזַהְרִים וּמְפַקְדִים עֲלֵיהָ שְׂאֵל לַעֲשׂוֹתָהּ, נִמְצָא שֶׁהִיא נִמְנָעַת מְאֹד מֵאֲתַנּוּ, עַל כֵּן יֵשׁ הַתְּגַבְּרוּת חֲשֵׁק אֲלֵיהָ כְּנִל, בְּבַחֲינּוֹת: וְלָחֵם סְתָרִים יוֹנְעִים. כְּמוֹ כֵּן בְּקִדְשָׁה, בְּשִׂישׁ מְנִיעָה לְאָדָם, חֲשֵׁק מִתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר. וְכָל מַה שֶׁהַדְּבָר הַנְּחַשֵׁק גְּדוּל בְּיוֹתֵר, הַמְּנִיעָה יוֹתֵר גְּדוּלָה. כִּי יֵשׁ חֲשֵׁק וְחוֹשֵׁק וְנַחֲשֵׁק, דְּהֵינּוּ הָאָדָם חוֹשֵׁק, וְהַדְּבָר הַנְּחַשֵׁק, וְהַחֲשֵׁק שְׁחוֹשְׁקִין לְדַבֵּר הַנְּחַשֵׁק. וְכִפִּי מַעֲלַת הַנְּחַשֵׁק, כֵּן צָרִיךְ לְהוֹיֵת גְּדוּל חֲשֵׁק. וְעַל כֵּן בְּשִׁחֲחֵשֵׁק גְּדוּל מְאֹד, נִמְצָא שְׁצָרִיף שִׁיְהִיָּה לוֹ חֲשֵׁק גְּדוּל מְאֹד, אִי יֵשׁ לוֹ מְנִיעָה גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, שֶׁעַל יְדֵי זֶה חֲשֵׁק גְּדוּל בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל מַה שֶׁהַמְּנִיעָה יוֹתֵר גְּדוּל, חֲשֵׁק מִתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר כְּנִל. וְעַל־כֵּן רְאוּי לְאָדָם לְדַעַת, כְּשִׂישׁ לוֹ מְנִיעוֹת

גדולות מאד מאיזה דבר שבקדשה, ידע ויבין מזה, שזה הדבר שרוצה לעשות, הוא נחשק גדול מאד, ודבר יקר מאד, שמחמת זה המניעה גדולה מאד כנ"ל. ובפרט בשרוצה לנסע לצדיק האמת, כי יש צדיקים הרבה, אבל יש בחינות נקודות האמת בין הצדיקים, שבשרוצים להתקרב אליו, שבזה תלוי הכל, אזי יש להאדם מניעות גדולות רבות מאד, ומזה בעצמו יבין האדם גדל מעלת הנחשק כנ"ל. והנה הכלל, שכל המניעות הם רק בשביל החשק, כדי שיעל ידי זה יהיה לו חשק גדול ביותר כנ"ל, ועל פן בשאדם חושק ביותר, בודאי יוכל לעשות הדבר, ויכול להוציא מכה אל הפעל, כי על ידי החשק נעשין נקודות, שעל ידי זה מוציאין מכה אל הפעל כנ"ל. כי החשק משרב המניעה, כי עקר המניעה אינו אלא בשביל החשק כנ"ל, ועל פן בשאדם חושק ביותר כפי המניעה, מפילא נשבר המניעה:

וזה בחינת ט' נקדיו, ט' רקיעו, כי הנקודות הם בחינות רקיעו, שהם בחינות מניעות, כי המניעה היא בחינת רקיעו, שהיא בחינת מסדה, שמפריש ומסדה לפני האדם ומונעו מן הדבר, כמו שפתיב (בראשית א): יהי רקיע, ויהי מבדיל; שהרקיע הוא בחינת מניעה, שמפריש ומבדיל בין החושק והנחשק. ועל פן גם הארץ נקראת רקיע, כמה שפתיב (תהלים קלו): לרוקע הארץ על המים; כי גם הארץ היא שטח המבדיל ומפריש. ועל פן הט' נקדיו הם בחינת ט' רקיעו, כי הנקודות נעשין על ידי החשק כנ"ל, ועקר החשק על ידי המניעה, שהיא בחינת רקיע כנ"ל. ויש ט' נקדיו, ט' רקיעו, כי יש כמה בחינות בהנחשק, כי יש נחשק למעלה מנחשק, ולפי גדל מעלות הנחשק, פן צריך להיות גדל החשק. ועל פן יש לו מניעה גדולה כנ"ל, שעל ידי זה נעשה הנקדה כנ"ל. וזה בחינת תשע נקדיו, תשעה רקיעו, שהם מקמין עד שורק, שהם נקדה למעלה מנקדה, רקיע למעלה מרקיע, דהינו נחשק למעלה מנחשק. שלפי גדל הנחשק צריך שיהיה גדל החשק, שהיא בחינת הנקדה, שהיא בחינת רקיע, כי הנקדה נעשית על ידי הרקיע, שהוא בחינת מניעה כנ"ל. עד שיש נחשק שהוא בחינת קמין, קמין וסתים, שהיא בחינת נקודות קמין, שהיא למעלה מפל הנקודות, כי הנחשק קמין וסתים מאד. וכלל הדברים האלה, שכל מה שהאדם חושק באמת, בודאי יוכל לגמרו ולהוציא מכה אל הפעל, ולא יוכל למנעו מזה שום מניעה ואנס, רק צריך שיהיה החשק גדול מאד, כפי מעלת הנחשק. וזה יוכל להבין מהמניעה בעצמה, שבשרוצה המניעה מתגברת ומשתטחת ועומדת לפניו, ומונעת אותו מאד, ידע ויבין מזה, שהנחשק גדול מאד כנ"ל. ועל פן צריך להתגבר שיהיה לו חשק גדול מאד מאד, כפי הנחשק וכפי המניעה כנ"ל, ואז בודאי יוכל לגמרו כנ"ל:

כי אין להאדם לפטר את עצמו ולמצא לעצמו תרוץ על ידי המניעה, לומר שהוא הפין לעשות אותו הדבר, רק שאי אפשר לו מחמת המניעה והאנס, ועל פן יהיה נחשב לו כאלו עשאה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו): חשב לעשות מצוה, ונאנס ולא

עשאה - כאלו עשאה. כי באמת בודאי בשיש לו אנס, נחשב כאלו עשאה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. אבל כל זה נאמר על מי שרוצה לצאת בזה, אזי יוצא בה, כי מה לו לעשות, כי יש לו אנס. אבל מי שאינו רוצה לצאת, רק שהוא רוצה המצוה בעצמה, או הדבר שבקדשה שרוצה לעשות, הוא הפין בהדבר עצמו, אם פן מה מועיל לו, מה שמקלין לו שנחשב כאלו עשאה, כי אינו מקרר דעתו כלל בזה, כי הוא תאב והפין ומתגעגע מאד לעשות המצוה בעצמה, ולא לצאת עם ה' כאלו, שנחשב כאלו עשאה. כי באמת ראוי לאיש ישראלי, שיגמר הפצו ורצונו בכל דבר שבקדשה מכה אל הפעל. ואזי, בשחושק מאד באמת, ואינו מקרר דעתו כלל במה שנחשב עליו כאלו עשאה, אזי בודאי יגמר הדבר ויציאו מכה אל הפעל, וישבר ויבטל כל המניעות ואנסים, כי הם לא באו רק בשביל החשק, וכשיש לו החשק הראוי לאותו המניעה כפי גדל מעלת הנחשק, אזי מפילא נתבטל האנס והמניעה כנ"ל:

וזה בחינת (דברים כו): וירד מצרימה - אנס על פי הדבור. שבששתדבור יורד במצר הגרון, שזה בחינת גלות מצרים, אזי הוא אנס על פי הדבור, הינו שיש לו אנס ומניעה על ידי שאין נקודות להאזניות, ואינו יכול להוציא ממצר הגרון, שמזה באין כל המניעות ואנסין כנ"ל. וזהו בחינת אנס על פי הדבור, שעל ידי שאין הדבור בשלמות, על ידי זה הוא אנס, כנ"ל:

וזהו: פיון שנצרך לבריות, עולם חשך בעדו (ביצה לב): חשך לשון מניעה, כמו שפתיב (בראשית לט): ולא חשך מפני, ולא חשכת את בנה וכו' (שם כב). הינו בשנצרך לבריות, אזי יש לו מניעות. וזה עולם חשך בעדו, הינו בשחוא בין העולם אזי יש לו מניעות, וקשה לו להתפלל באמת כנ"ל, כי בשנצרך לבריות נוח וטוב לו יותר להתפלל ביהוד כנ"ל. אבל מי שאינו נצרך לבריות, שאינו צריך להם לשום דבר, יוכל לעמוד בין אלפים אנשים, להתפלל באמת להשם יתברך לבדו, מאחר שאין נצרך לשום בריה, לא לפרנסה, ולא לכבוד, ולא לשום דבר, רק שברו על ה' אלוקיו:

וזה סוד (ברכות יח): מעשה בחסיד אחד שהקניטתו אשתו, והלך וקן וכו', ושמע שתי רוחות שמספרות זו עם זו. וספורם היה על אודות פרנסה, כפוכא שם בגמרא. שהקניטתו - זה בחינת חרון אף; שתי רוחות - זה בחינת שתי רוחות הנ"ל, הנעשין על ידי המתקת חרון אף, דהינו בשמוציאין מכה אל הפעל כנ"ל. וזה תלוי בבחינת פרנסה, שעל ידה מוציאין מכה אל הפעל כנ"ל: ולא גלה יותר, איך כל התורה הזאת מרמזת במאמר זה:

עיניהם ויאמרו מי ברא אלה. אבל לעתיד לבא שתתגלה האמת של עולם הבא בשלמות, על ידי שלמות הדיבור, על ידי שלמות החשק של הצדיקים עובדי ה' באמת היודעים בדעת ברורה, שמאחורי המניעה והרקייע, נמצא אור הכוכבים אשר בלילה, אשר מסתירים בתוכם אור השם המחייה אותם, ואלו הצדיקים יודעים מקור החיות, הוא עתיקא קדישא, ולעתיד לבא שיגלו זאת בשלמות כנ"ל שאז תהיה מפלת הרשעים, לכן לא יכלו הכוכבים הגשמיים והאורות של העולם אור הספירות, כי יהיה ברור שכולם מאתו יתברך בלבד ולא יצא מהם קלקול מפני טפשות העולם שתתקוק, אבל כן מי יתבלה? אותם הרשעים הקרואים כבר בחייהם מתים, העובדים להם, כחשכם כאילו מתקיימים לבד ח"ו. כאז על ידי שיתגלה אמת תהיה מפלת הרשעים. ויראה בין צדיק לרשע בין עובד ה' לבין אשר לא עבדו.

וְקָרָא דָא הַכִּי הוּא. שְׁפַת אֲמַת תְּבוּן לְעַד, אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינִין שְׁפַת אֲמַת. (דברים ו) וְי' אֱלֹהֵינוּ וְי' אֶחָד. וְכֵלָא אִיהוּ אֲמַת, וְרָזָא דְאֲמַת, וּמְסִימֵי וְי' אֱלֹהֵיכֶם אֲמַת. וְדָא אִיהוּ שְׁפַת אֲמַת תְּבוּן לְעַד. – פסוק זה כנ"ל, כך הוא מורה על הפירוש שפרשנו, שפת אמת תבוּן לְעַד, מי הם אלו שיש להם דיבור של דעת אמת בשלמות, לקרוא בשם ה', היודעים ומאמינים כי הוא אחד ויחיד, שורש כל האורות וכל המציאות של גווני אורות הכוכבים והשפעתם, אלו ישראל אשר הֵנֵם במהותם שפת אמת, כפי רצה וחשב הקב"ה במחשבה תחילה עליהם, אשר כך פועלים כפי רצונו הקדוש, כי משבחים אותו עם הדיבור בידיעה שהוא המוציא בכח אל הפועל רצונו בעולמו מראש דרך התוך לסוף (אמת כנ"ל), הוא אמר ויהי ויצאה מחשבתו בכוח הדיבור אל הפועל ללא מניעה כלל כי אין מי שיכול למנעו באמת כי הוא תקיף בעל הכוחות כולם. וישראל אומרים בפה מלא בשלמות ושומעים עצמם באמרם, ה' אלוֹקֵינוּ ה' אֶחָד, כי פנימיות גווני האורות שלו אחד הוא. והכל הוא אמת וסוד האמת. כל המציאות בכל גווני ציור זמן ומקום נמשך מרצון שברצונות למען תכלית אחד לגילוי רחמיו כדי יקראו כולם בשפה ברורה לשבחו יתברך על שהוא המוציא רצונו שבכולם הכא עולם האמת דרך דיבורו עד לסוף המדרגות בפועל שכל זה בחינת אמת והיא המציאות האמתית אשר לעינינו. הכל אמת מראש ועד סוף, אור אחד כי האמת הוא אחד. ומי הוא האחד ומי הוא המציאות היחידה, הרי הוא יתברך בלבד, וזהו סוד האמת הנסתר ונמנע, שיש להגביר החשק להשיג זה הסוד, וזה זוכים ישראל על ידי מסירת נפש וחשק אליו יתברך באמירת שמע ישראל. ומְסִימֵי בידיעה על סוף המעשה והסיום של הבריאה שתצא לעתיד לבא בשלמות מכוח אל הפועל, ואומרים לעצמם ה' אֱלֹקֵיכֶם אמת. כי ה' שהוא רחמים שבעתיקא קדישא המצטמצם אורו בדין ומניעה שהוא בחינת אלקיכם הוא אמת והנהגה מראש המחשבה דרך המניעה וסוף המעשה במקום הבחירה להתגבר על המניעות לגלות רחמיו. וזו היא שפת אמת, אלו ישראל המשבחים אותו בשפת אמת ברורה, היא תבוּן לְעַד. כי הוא ציור המציאות האמתית והנצחית שמעל הזמן המקום.

וְעַד אֲרַגְיֵעָה, וְעַד רַגְעַי מִפְעֵי לִיה, מֵאֵי אֲרַגְיֵעָה. אֵלָּא, עַד בְּמָה יֵהָא קְיוּמָא דְתְּבוּן בְּעֵלְמָא, עַד זְמַנָּא דְיִתְיָ, וְיֵהָא לִי נִיחָא מִפְּלִחְנָא קְשִׁיָּא דְעֵלּוּי. וּבְזַמְנָא דְאֲרַגְיֵעָה, וְשִׁתְּצִי לְשׁוֹן שְׁקָר, אֵינִין דְּקָרָאן אֱלֹהָי, לְמַאן דְּלָאוּ הוּא אֱלֹהָי. אֲבָל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינִין שְׁפַת אֲמַת, בְּתִיב בְּהוּ, (ישעיה נב) עַם זֶה יִצְרְתִּי לִי תְּהַלְתִּי וְסִפְרוּ. – ועד ארגיעה, אם התחיל הפסוק לומר המילה לעד, שהוא זמן נצחי הרי שהמילה לאחר מכן ועד רגע הייתה צריכה להיות, כי רגע הוא לשון זמן קצר, שהשקר אין לו רגלים ובזמן קצר יכלה. אם כן מהו ארגיעה. אלא עד כמה יהיה קיום שלהם של אנשי השקר בעולם, עד הזמן שיבוא, זמן של לעתיד זמן של התגלות עולם הבא שבו ציור אשר במקום העולם יהיה ציור של התגלות פאר הצדיקים המתגברים בחשק על המניעות ומסירים החרון אף ומגלים אור רחמי עתיקא קדישא, ויהיה לי אז מנוחה ורוגע, וארגיע עצמי כביכול במנוחה

פְּתַח אֵיךְ (ס"א רבי חייה) וְאָמַר, (משלי יב) שְׁפַת אֲמַת תְּבוּן לְעַד וְעַד אֲרַגְיֵעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. תָּא חַיִּי, אֵלּוּ כֹל בְּנֵי עֵלְמָא הֵווּ פְּלַחִין לְשְׁקָרָא, הָרָה הַכִּי, אֲבָל הָאֵי נְהוּרָא וְזַהרָא דְבְּחִיר, וְדָא קְשׁוּט אִיהוּ. בְּכִי רִמָּא דְרַקִּיעָא קְשׁוּט אֵינִין. אֵי בְּטַפְשׁוֹ וְחִסְרוֹנָא דְדַעְתָּא דְלָחוּ, אֵינִין אֲמֵרֵי וְקָרָאן לְהוּ אֱלֹהָי, לֹא פְעִי קוּדְשָׁא פְרִיךָ הוּא לְשִׁיבְעָה עוֹבְדֵי מַעֲלָמָא. אֲבָל לְזַמְנָא דְאֵתִי לֹא יִשְׁתַּצִּין בְּכִבְיָא וְנְהוּרִין דְעֵלְמָא. אֲבָל מַאן יִשְׁתַּצִּי. אֵינִין דְפְּלַחוּ לֵוִן. – פתח אֵיךְ (רבי חייה) בחינת פתיחת הידיים, הוצאת הדיבור מכוח אל הפועל, לכן פתח נוטריקון פת ה', פת זה בחינת פרנסה, שעל ידי שאינו נצרך לבריות, זוכה לאמת בחינת עלמא דאתי, שעל ידי זה יכול להוציא אותיות דיבור בשלמות, וחי' הוא כנגד ב' שמות יאהדונה"י שהוא בחינת בפתחת הידיים פתיחת היודין, שזה על ידי פת שהיא הפרנסה כנ"ל. ואחרי שרבי חייה רצה וחשק לדבר פתח ואמר לכאר הפסוק, שפת אמת תבוּן לְעַד וְעַד אֲרַגְיֵעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. בא וראה להבין הפסוק אלו כל בני העולם שעובדים לשקר, העובדים עבודה זרה שהיא שקר גמור, כי אין שורש למציאות שעל ידו יוצאים מכוח אל הפועל כל הכוחות כולם מלבד ה' יתברך. ואפילו עבדי ה' הכשרים ויראים קצת, אשר יש להם פניות של שקר, כי נצרכים עדין לבריות מפני חוסר הפרנסה, או אפילו מי שיש לו פרנסה גשמית אך חסר לו פרנסת הנפש שהוא הכבוד, ורודף אחר הכבוד, ומחמת בוש מלביש השקר, שהוא הצורך לקבל כבוד עצמי, כי זה בעצמו שקר מה שחי במציאות דמיונית שכבוד שיקבל מבני אדם הוא אשר ימשיך לו חיות, כי רק הקב"ה הוא מקור החיות ובאמת רק לו נאה הכבוד, אך זה ירא מעט מחפה השקר באמת שאינה באמת אמת, ומוציא סיבה של אמת שקרית לעשות התנועות כביכול לשם שמים, אך באמת הוא נצרך לבריות, וכך הוא מציאות רוב בני העולם החיים בשקר, בעלמא דשקרא, אבל אותו אור וזוהר המאיר שהוא הנחשק העליון שמשגיגים ומגלים הצדיקים עובדי ה' באמת, על ידי שמגבירים החשק כנגד המניעות, זה הזוהר ודאי אמת הוא, כי נמשך מעולם האמת, עולם הבא, בחינת שבת שלעתיד לבא, שהוא שורש הרצון והמחשבה של הקב"ה טרם בריאת עולמו, כי הוא יתברך בלבד מחייה את כולם. כוכבי רום הרקיע הם אמת. דהיינו אורות המאירים ככוכבים, אשר הם ברום המדרגות, הרחוקים מהשגתנו, נחשק מעל נחשק, אשר יש לפניהם מסך המבדיל והמונע שהוא בחינת רקיע, הם אמת. כי אמת הוא ראש תוך סוף, בחינת מחשבה דיבור ומעשה בחינת יוד בהתחלה ויוד בסוף ו' אותיות באמצע, בחינת כוח ופועל, כי אור האמת שהוא אחדותו יתברך ורחמיו מאיר מרום המעלות עד לעולם העשיה במקום ציור זמן שכל אחד נמצא בו, רק שיש כאמור רקיע המבדיל ומונע דייקא בחינת הרון אף, בשביל החשק לגלות אור רחמיו. והן הכוכבים הגשמיים והאור הנמשך מהם, והן השפעתם הרוחנית על העולם בגוניהם ושינוי הזמנים של השפעתם, הן גווני אורות של הספירות (ט') גוונים מאירים כנגד ט' ניקודין כמובא באדרא זוטא עיין שם) צריך שידע ויאמין כי נמשכים מאחד הפשוט עתיקא קדישא, אשר הוא עתיק וישן מעל כל הזמנים ומובדל מעל כל המקומות, כי הוא מקומו של עולם וממנו נמשכים כל הזמנים והמקומות והציורים של העולם בשית אלפי שנים, כי מי שאינו יודע זאת אזי אפילו הספירות מפרידן משורשן שבאין סוף ונקרא מפריד אלוף (כמובא בפתח אליהו עיין שם) לכן אם אלו העובדים לשקר כנ"ל אם בטיפשותם וחסרון דעתם שאין מאיר בהם הרוח דלעילא, ואין משיגים דעת האמת של עולם הבא, והידיעה שהקב"ה הוא א-א אמת בעל כל הכוחות כולם, הם בטיפשותם אומרים וקוראים להם לכוכבים אלה, ואינם קוראים בשפה ברורה בשם ה', ואינם אומרים וקוראים עם הדיבור רק לה' בלבד, שרק זה שלמות הדיבור, בכל זאת לא צריך הקב"ה לבלות מפני זה את מעשי ידיו מעולם שעשה בדיבורו. מעשי ידיו דייקא, שהוציא הוא בלבד מכוח אל הפועל בבריאת העולם, כדי שישאו מרום בני העולם

ואריכות נשימה ואריכות אפיים, הפך הרוח אף וכעס והסתרת פנים, הפך גילוי הפנים שהוא אמת. כי אז יתגלה האמת ופאר הצדיקים שעשו לי נחת רוח, על ידי נחת רוח דלעילא שלהם שגילו בתוך רוח דלתתא שלהם, ותהיה לי נחת מעבודה קשה שעליהם, מפני המניעות הקשות שהיו עליהם, להגיע מעל לרקיע המבדיל לנחשק העליון להורידו למטה. שאז ארגיעה גם אותם, על ידי יתגלה האמת, שכל הרגעים והזמנים והציור אשר בהם, כולם נמשכים ממני בראש תוך סוף האמת. שאז כשתתגלה זאת האמת תהיה מפלת הרשעים ויבלה לשון שקר, ואלו שהשתמשו עם הדיבור שלא למען שמו יתברך, אלו הקוראים אלה למי שאין הוא אלה. אבל ישראל אשר חנינם במהותם שפת אמת כנ"ל, כתוב בהם. עם זו יצרת לי, בכוח בחינת א-ל הוי"ה שביצירה, שהמשכתי בהם אור האמת של עולם הבא, בחינת שבת, גם בעולם הזה ובבחינת ימי החול, לכן המה תהלתי יספרי, כי תמיד שבחו אותי וספרו תהלתי בכל הרגעים בשפה ברורה, דור לדור ישבחו מעשי.

אֲדַבְרָנָא הָדָא זְמַנָּא דְהוּנָא אֲזִיל בְּהַרְוֵי רַבִּי אֲלֵעָזָר, פְּנַע בֵּיהּ הַגְּמוּנָא, אָמַר לִיהּ לְרַבִּי אֲלֵעָזָר, אֲנִיתְּ יוֹדֵעַת מְאֹרֵיתָא דִּיהוּדָאִי. אָמַר לִיהּ יוֹדֵעָא. אָמַר לִיהּ, לִית אַתּוֹן אֲמַרְוִין דְּמַחֲמִינְתָּא דְלִבּוֹן קְשׁוּמֵי וְאֹרִייתְכוֹן קְשׁוּמֵי, וְאֲנִן דְּמַחֲמִינְתָּא דִּילָן שְׁקֵר, וְאֹרִייתָא דִּילָן שְׁקֵר. וְהָא פְּתִיב שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד וְעַד אֲרַגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקֵר. אֲנִן מִיִּלְמִין דְּעֵלְמָא, קְרִימִין בְּמַלְכוּתָא, וְלֹא אַעֲדִי מִיִּן עֵלְמִין, דְּרָא בְּתַר דְּרָא, תְּכוּן לְעַד וְדָאִי. וְאַתּוֹן, זְעִיר הָוָה לְכוּ מַלְכוּתָא, וּמִיָּד אַעֲדִי מַנְכּוֹן, וּקְרָא אֲתַקִּימֵם בְּכוּ דְכְּתִיב וְעַד אֲרַגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקֵר. – עַתָּה בַּעֲקֻבַּת פִּירוּשׁ זֶה הַפְּסוּק נִזְכַּרְתִּי בְּמַעֲשֵׂה הַקְּשׁוּר לִזְהַר הַפְּסוּק, פְּעַם אַחַת הִייתִי הוֹלֵךְ עִם רַבִּי אֲלֵעָזָר, פְּגַשׁ בּוּ הַגְּמוּן, אָמַר לְרַבִּי אֲלֵעָזָר, אַתָּה יוֹדֵעַת מְתוּרַת הַיְּהוּדִים. אָמַר לוֹ יוֹדֵעַ, אָמַר לוֹ, אֵינְן אַתֶּם אֹמְרִים שְׂאֵמוֹנְתְּכֶם אֲמַת וְתוֹרַתְכֶם אֲמַת? וְאַנְחֵנוּ שְׂאֵמוֹנְתּוֹ שְׁקֵר וְתוֹרַת שְׁלֵנוּ שְׁקֵר. הֲרִי הַתּוֹרָה שְׁלַכְּם בְּעַצְמָהּ וְהַמְצִיאֹת מוֹכִיחָה לַהֲפֵךְ וְהִרִי כְּתוּב אֲצִלְכֶם בְּתוֹרַתְכֶם, שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד וְעַד אֲרַגִּיעַ לְשׁוֹן שְׁקֵר. אֲנַחְנוּ מִיּוֹמַת עוֹלָם קְרִימִים בְּמַלְכוּתְנוּ, וְלֹא עוֹבְרַת מְאֵתְנוּ לְעוֹלָמִים, שְׁהֲרִי רֹב הָעוֹלָם גּוֹיִים וְהֵם שׁוֹלְטִים וּמְנַחֲלִים הָעוֹלָם דּוֹר אַחֲרֵי דּוֹר, וְלִכֵּן תְּכוּן לְעַד וְדָאִי מַלְכוּתְנוּ. וְאַתֶּם הַיְּהוּדִים, מַעֲט יֵשׁ לְכֶם מַלְכוּת, וּמִיָּד עוֹבְרַת מִכֶּם, הַפְּסוּק מְתַקִּים בְּכֶם שְׂכַתוֹב וְעַד אֲרַגִּיעַ לְשׁוֹן שְׁקֵר, שְׂאֵתֶם הַשְׁקֵר שְׂאִינוּ מַחֲזִיק זְמַן רַב, שְׂמַלְכוּתְכֶם מַעֲט זְמַנָּה כְּנ"ל. כֵּךְ הַקְּשָׁה אוֹתוֹ גּוֹי רִשְׁעִי.

אָמַר לִיהּ, הַמִּינָא בְּךָ דְאַתָּה חָסִים בְּאֹרִייתָא. תַּפַּח רִוְחִיהּ (דף קפ"ח ע"ב) דְּהָהוּא גְּבַרָא. אֲלוֹ אָמַר קְרָא, שְׁפַת אֲמַת בּוֹנֵנַת לְעַד, הָוָה בְּדִקְוֵאֵהוּ, אֲבָל לֹא פְּתִיב אֲלֵא תְּכוּן, זְמַינָא שְׁפַת אֲמַת דְּתְּכוּן, מַה דְּלֹא חָסִי הַשְׁתָּא, דְּהַשְׁתָּא שְׁפַת שְׁקֵר קְרִימָא, וְשְׁפַת אֲמַת שְׂכִיבָא לְעַפְרָא, וּבְהָהוּא זְמַנָּא דְאַמַת יָקוּם עַל קְרִימִיָּה, וּמִגּוֹ אֲרִין תְּצַמְחָה, בְּרִין שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד וְגו' – אָמַר לוֹ רַבִּי אֲלֵעָזָר בְּדַעְתּוֹ הַגְּדוּלָה מַה לְהַשִּׁיב לַאֲפִיקוֹרֵם, וְהַגְּבִיהוּ לַאֲיִגְרָא רַמָּה כְּדִי לְהַפִּילוֹ בְּבִירָא עֲמִיקָתָא, בְּחִינַת לִפְנֵי שֹׂבֵר גְּאוּן, וְאָמַר רֵאִית בְּךָ שְׂאֵתָה חֲכַם בְּתוֹרָה שְׁלֵנוּ. חֲכַם כְּכַלְלוּת אֵךְ אֵינְן לֵךְ בִּינָה לְהַתְּכוּנָן וְלִדְיִיק בְּאֲמַת הַפְּסוּק וְכוּנְתּוֹ, וְאֵינְן אַתָּה בַּעַל נִשְׁמָה, בְּחִינַת נִשְׁמַת שְׁד"י תְּבִינָם, וְאֵינְן אַתָּה מוֹצִיא מִכּוּחַ אֵל הַפּוֹעֵל רוּחַ דְּלַעֲיָלָא עַל יְדֵי רוּחַ דְּלַתְתָּא כִּי אֵינְן לֵךְ רוּחַ דְּלַתְתָּא, לְכֵן תַּפַּח רִוְחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ. וְתַסְתַּלֵּק רוּחַ שְׁלוֹ, תַּפַּח דְיִיקָא, הַפֵּךְ פַּתַּח, שְׁהוּא הוֹצִיאָה לְפּוֹעֵל שֶׁל הָאֲמַת בְּעוֹלָם, כִּי הוּא חָיִי בְּשְׁקֵר, בְּחִינַת רִשְׁעִים בְּחִינַת קְרִימִים מְתִים, כִּי אֲמַת הוּא אֶחָד וְאֶחָד הוּא הַקְּב"ה הִי הַחַיִּים. וְהַרְשָׁעִים בְּעֵלֵי עֲבֻרוֹת הַפּוֹגְמִים בְּהַמְשַׁכְתַּת הַרוּחַ דְּלַעֲיָלָא וּבְחִינַת כּוּחַ דְּקְדוּשָׁא שְׁהִיָּה אֲמוֹר לְצַאת לְפּוֹעֵל, כִּי הַרְשָׁעִים אֵינָם מְגַלִּים אֲלוֹקְתּוֹ וְאֵינְן מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ אֵלֶּה מְשַׁבְּחִים הַכּוֹכָבִים כְּנ"ל בְּשְׁקֵר שְׁלָהֶם, לְכֵן תַּפַּח רוּחָם כְּנ"ל. וּבְמַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים הַפְּכוּ צִירוּף פַּתַּח לְצִירוּף תַּפַּח. וְאַתָּה רִשְׁעִי טִיפַשׁ חֲסַר דַּעַת לֹא רֵאִית לְהַתְּכוּנָן בְּאֲמַת שְׁפִסּוּק, אֲלוֹ אָמַר שְׁפַת אֲמַת בּוֹנֵנַת לְעַד בְּלִשׁוֹן עֵבֵר, הִיָּה כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר מִפִּיךְ. אֲבָל לֹא כְּתוּב אֲלֵא תְּכוּן בְּלִשׁוֹן עֵתִיד. עֵתִידָה שְׁפַת אֲמַת שְׂתַכּוֹן וְיִהְיֶה זְמַנָּה מוֹכֵן לְהַתְּגַלּוֹת בְּמִקּוּם הָעוֹלָם הַזֶּה בְּצִיּוֹר נְפִלָא וּמְפּוֹאֵר בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים, מַה שְׁלֹא כֵךְ עַכְשָׁיו בּוֹמֵן זֶה

שְׁעוֹד לֹא הַתְּגַבְּרוּ בְּחַשְׁק מַסְפִּיק לְגַלּוֹת הַנַּחֲשֵׁק הַגְּדוֹל שְׁבַעֲוֹלָם הַבָּא עוֹלָם הָאֲמַת בְּתוֹךְ עוֹלָם הַזֶּה, שְׁעַכְשָׁיו שְׁפַת שְׁקֵר קְרִימָת וְלֹא כֵל הָעוֹלָם מְשַׁתְּמֵשׁ עִם הַדִּיבּוֹר כְּדִי לְשַׁבַּח אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְשְׁפַת אֲמַת מוֹשְׁפַלַת וְשׁוֹכְבַת לְעַפְר וּמוֹטְמַנַת בּוּ וּנְסַתְרַת כּוּ. וְיֵשׁ מְנִיעָה גְּדוּלָה לְגַלּוֹתָהּ וּמַעֲט הֵם הַמְּתַגְּבְּרִים עַל הַמְּנִיעוֹת בְּחַשְׁק הָרָאוֹי לְגַלּוֹת הָאֲמַת. וּמְתוֹךְ אֲרִין תְּצַמְחָה, כִּי הָאֲרִין הִיא בְּעַצְמָה רְקִיעַ וּמְנִיעָה וּמִסְךְ הַמְּבַדִּיל, וְהַכֵּל בְּאֲמַת בְּשִׁבִּיל הַחַשְׁק, וְאֵז שִׁישְׂרָאֵל הַצְּדִיקִים יִכְיֵנוּ זֹאת בְּשִׁלְמוֹת וְיִתְגַּבְּרוּ עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת בְּחַשְׁק גְּדוֹל, בְּדִיבּוֹר בְּשִׁלְמוֹת בְּכִיסוּפִים שְׂיוּצָאוּ בְּפִיהֶם, בְּכּוּחַ הַנְּקוּדוֹת וְהַרְקִיעִים. אֵז לְעֵתִיד שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד, לְקְרוֹא כּוֹלָם בְּשֵׁם ה' בְּגֹאֲלָהּ הַנְּצַחִית בְּבִנְיִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בְּצִיּוֹר זְמַן וּמְקוּם כְּפִי שְׁחֻשׁב הַקְּב"ה בְּמַחְשַׁבָה תַּחֲלִילָה אֵיךְ לְעֵתִיד בְּסוֹף הַמַּעֲשֵׂה יִבְנֶה הַבַּיִת, כּוּ עִם זֶה יִצַר יוֹסֵפַר תַּחֲלָתוֹ בְּזִכּוֹת רוּחַ אֲפִינוּ מוֹשִׁיָה ה' בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

אָמַר לִיהּ הָהוּא הַגְּמוּן, זְכַרָּה אֲנִיתְּ. וְזַכַּרָּה עָמָא דְּאֹרִייתָא דְּקְשׁוּמֵי יִרְתִּין. בְּתַר יוֹמִין שְׂמַעְנָא דְּאַתְגִּייר. אֲזִלוּ, מְטוּ חַד בִּי חֶקְל, וְצִלוּ צְלוֹתְהוֹן. פִּינָן דְּצִלוּ צְלוֹתְהוֹן, אָמְרוּ מִכַּפְּאֵן וְלַהֲלָאָה נְתַחְבֵּר בְּשְׂכִינְתָּא, וְנִזִּיל וְנִתְעַסֵּק בְּאֹרִייתָא. – אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַגְּמוּן בּוֹמֵן שְׁפַלְתּוֹ וְהַכְרַתוֹ בְּאֲמַת, זְכַרִי אַתָּה וְאֲשִׁרִיךְ, אֲשִׁרִי הָעַם שְׂתוֹרַת אֲמַת יוֹרְשִׁים מֵאֵתוֹ יִתְבַּרַךְ, אִבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים, כִּי הוּא אֲמַת וְהוֹתְמוֹ אֲמַת וְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִיוּ בְּמַחְשַׁבָה תַּחֲלִילָה אֲמַת, הָאוֹמְרִים שְׂמַעֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֲלוֹקֵינוּ ה' אֶחָד, כִּי אֲמַת הוּא אֶחָד, לְאַחַר יַמִּים שְׂמַעְתִּי שִׁיתְגִּייר, (עֵינִן לִיקוּמֵי הַלְכוֹת גְּרִים מַה בֵּית דִּין מוֹנְעִים מִן הַגְּוִיִּים לְהַתְּיַבֵּר כְּדִי שְׂמִי שִׁישׁ לוֹ בְּאֲמַת נִשְׁמָה וְרוּחַ דְּלַעֲיָלָא שֶׁל יְהוּדִי אֵז דְיִיקָא עַל יְדֵי הַמְּנִיעוֹת יִתְגַּבֵּר בְּחַשְׁק וְיִגְלֶה הַנַּחֲשֵׁק הַגְּדוֹל שְׁהִיא נִשְׁמַתוֹ הַיְּהוּדִית שְׂיוֹכָה לָהּ, וְאוֹתוֹ הַגְּמוּן שְׁהִייתָה לוֹ בְּכּוּחַ נִשְׁמָה יְהוּדִית נְסַתְרַת זְכַה עַל יְדֵי סוּד הַתְּגַבְּרוֹת עַל הַמְּנִיעוֹת לְגַלּוֹת נִשְׁמַתוֹ). הַלְכוּ מִדְּרַגָּה לְדְרַגָּה מִנַּחֲשֵׁק גְּדוֹל לְיוֹתֵר גְּדוֹל, הַגִּיעוּ לְשִׁדָּה אֶחָד, אֵז יִאֲמַר לִיתֵר דְיֹק, הַגִּיעוּ לְהִיּוֹת אֶחָד בְּשִׁדָּה מְאֹוּחָדִים בְּהַשְׁגַּת הַשְּׂכִינָה, כִּי עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה וְאֲמַת הַגִּיעוּ לְהַשִּׁיג הָאֶחָד, וְהַתְּפַלְּלוּ תְּפִילַתְּם עַל יְדֵי הָאֲמַת הָאֶחָד, שְׁהוּא עוֹלָם הַבָּא שְׁעַל יְדוֹ שְׁלְמוֹת הַדִּיבּוֹר. כִּיּוֹן שְׁהַתְּפַלְּלוּ תְּפִילַתְּם וְהַשִּׁיגוּ הָאֲמַת אֲמַרוּ, מִכַּפְּאֵן וְלַהֲלָאָה, מִן הַמְּקוּם הַזֶּה שְׂכּוּ הִיָּה צִיּוֹר הַתְּפִילָה לְשַׁבְּחוּ יִתְבַּרַךְ עִם הַדִּיבּוֹר, לְכֵן עַתָּה נְתַחְבֵּר בְּשְׂכִינָה הַשׁוֹכְנַת אַתְּנוּ, כִּי כּוּחַ הַתְּפִילָה הַכִּיּוֹן לְנוּ הַכִּלִּי לְגַלּוֹת כִּי הוּא בַּעַל הַכּוּחוֹת כּוֹלָם וּמְשַׁנֵּה בְּכָל פֶּרַט פֶּרַט בְּכָל צִיּוֹר זְמַן מְקוּם שְׁנַגִּיעַ אֵלֵינוּ, שְׁכַל זֶה הוּא גִילּוֹי הַשְּׂכִינָה, וְלִכֵּן נְתַחְבֵּר בַּה כְּאֲמוֹר, וְנִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מְתוֹךְ הָאֲמַת הַזֶּה שְׁחַשְׁגַת הַשְּׂכִינָה וְגִילּוֹי הַשְּׁנַחָה בְּכָל מְקוּם, כִּי מֵאַחַר שְׁהַתְּגַבְּרְנוּ עַל הַמְּנִיעוֹת וְגִילְנוּ הַשְּׂכִינָה נֹכַח גַּם לְגַלּוֹת סוּד הַדִּיבּוֹר שֶׁל הַקְּב"ה בְּתוֹרַתוֹ בְּשִׁלְמוֹת אוֹתוֹת הַדִּיבּוֹר שְׁגִילָה מוֹשֶׁה וְנִגְלָה שֵׁם הַנַּחֲשֵׁקִים הַנְּסַתְרִים בַּהּ.

וְכֹא עַתָּה עַכְשָׁיו וְהַתְּגַבֵּר עַל הַמְּנִיעוֹת בְּחַשְׁק גְּדוֹל לְבַאֵר בְּעַצְמְךָ דְּבִרֵי רַבִּי יוֹסֵפ, בְּעֵינֵי הַנְּבֹאוֹת שְׁגִילוֹ נְבִיאֵי הָאֲמַת, שְׂאֵלוּ הַנְּבֹאוֹת הֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁל מַה שְׂמֵרָאִים דְּבַר נַחְמֵד לִילֵד קַמֵּן וְאַחַר כֵּךְ מְסַתְרִים מִמֵּנוּ, שְׂדִיקָא אֵז חוֹשֵׁק מֵאֵד לִזְהַר הַדְּבַר, שְׂכּוֹנוֹת זֶה יִשְׂרָאֵל מְתַנַּחְמִים בְּאִרְכּוֹת אֲפִיִים שְׁלָהֶם גַּם בְּגַלּוֹת הָאִרְכּוֹת וְהָרוֹן אֲפֵי שְׁבַה, עַד שְׂיוֹכוּ לְחַשְׁק הָרָאוֹי שִׁיתְקִימוּ הַנְּבֹאוֹת כְּפּוֹעֵל בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן. וְרֵאָה גַּם לְקַמֵּן מוֹשֶׁל הַתְּרַחְקוֹת בֵּן הַמֶּלֶךְ מִבֵּית אֲבִיו, שְׂזוֹת הַתְּרַחְקוֹת וְהַמְּנִיעָה הִיא בְּשִׁבִּיל הַחַשְׁק לְתוֹשׁוּבָה. וְרֵאָה לְהוֹצִיא גַּם אַתָּה מִכַּח אֵל הַפּוֹעֵל אוֹתוֹת שְׁלְמוֹת שֶׁל הַיְּהוּדִים תּוֹרָה הַנְּסַתְרִים בְּדְבַרֵי הַזֶּה. לְקַבֵּל מִבְּחִינַת רוּחַ אֲפִינוּ מוֹשִׁיָה הַשֵּׁם, דֹּא רוּחוֹ דְּלַעֲיָלָא שֶׁל מוֹשִׁיָה הַמְּרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם שֶׁל הַתּוֹרָה לְהַמְשִׁיךְ בְּנוֹ הַרוּחַ הַחַיִּים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינַתוֹ. עַד יִתְגַּלֵּה הוּא בְּעַצְמוֹ לְגַאֲלָנוּ גְּאוֹלָה לְעַד לְקִיָּים בְּנוֹ שְׁפַת אֲמַת תְּכוּן לְעַד לְקְרוֹא כּוֹלָם בְּשֵׁם ה' בְּשִׁפְהָ בְּרוּרָה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

פַּתַּח רַבִּי יוֹסֵפִי וְאָמַר, (יִשְׁעִיָּה מוֹא) הֵן יְבוֹשׁוּ וְיִפְלְמוּ כָּל הַתְּחַרְבִּים בְּךָ וְגו'. זְמַיִן קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ לְיִשְׂרָאֵל, כָּל אֵינְוִן טְבָאָן, דְּקָאֲמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי קְשׁוּמֵי, וְיִשְׂרָאֵל סְבִלוּ עֲלִיהוֹן, כְּמַה בִּישׁוֹן בְּגַלְלוֹתְהוֹן. וְאֲלַמְלֵא כָּל אֵינְוִן טְבָאָן דְּקָא מְחַבְּאֵן וְחִמְאֵן פְּתִיבִין בְּאֹרִייתָא, לֹא הוּוּ יְכָלִין לְמִיקָם וְלְמַסְבֵּל גְּלוּתָא.

פתח רבי יוסי ואמר, (ישעיה מא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך וגו'. עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לישראל כל אותן טובות שאמר על ידי נביאי האמת, וישראל סבלו עליהם כפוח רעות בגלותם. ואלמלא כל אותן טובות שמחכים ורואים שפתיזים בתורה, לא היו יכולים לעמוד ולסבל את הגלות.

אבל אזליו לבי מדרשות, פתחין ספריו, וחמאן כל אינון טבאן, דקא מחבן, וחמאן פתיבין באורייתא, דאבטח לון קודשא ברוך הוא עליהו, ומתנחמין בגלותהו, ושאר עמין מחרפין ומגדפין לון, ואמרי אן הוא אלחכו, אן אינון טבאן דאתון אמרין דזמנין לבון, וכי כל עמין דעלמא יכספון מניכו.

אבל הולכים לבית מדרשות, פותחים ספרים, ורואים כל אותן טובות שמחכים, ורואים שפתיזים בתורה שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא עליהם, ומתנחמים בגלותם, ושאר העמים מחרפים ומגדפים אותם ואומרים: איזה אלהיכם? איזה אותן טובות שאתם אומרים שמעדתות לקם, וכי כל עמי הארץ יתבישו מפם?

הדא הוא דבתיב, (ישעיה סו) שמעו דבר יי' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם וגו'. מאי החרדים אל דברו, אינון דסבלו כמה בישו, כמה שמועות שמעו, אלון על אלון, ואלון פתר אלון, וחרידן עליהו, כמה דאת אמר (ירמיה ל) כי וגו' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום וגו'. אינון חרדים תדיר אל דברו כד אתעביד דינא.

זהו שפתיז, (שם סו) שמעו דבר ה' החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם וגו'. מה זה החרדים אל דברו? אלו שסבלו כפוח רעות, כמה שמועות שמעו אלה על אלה ואלה אחר אלה וחרדו עליהן, כמו שנאמר (ירמיהל) כי וגו' קול חרדה שמענו פחד ואין שלום וגו'. אותם חרדים תמיד אל דברו בשנעשה הדין.

אמרו אחיכם שונאיכם, אלון אינון אהובון בני עשו. מנדיכב, כמה דאת אמר (איכה ד) סורו טמא קראו למו. דלית עמא דקא מנדין לון באנפי, ומרקקין באנפיהו לישראל בבני אדום. ואמרי בלהו מסאבין בנדה, ודא איהו מנדיכב. למען שמי יכבד יי', און (דאמרין) בניו דאל חי. די בן יתיקר שמייה. און שלטנין על עלמא בנין ההוא דאקרי גדול. (בראשית כו) עשו בנו הגדול. ובשמא דא אקרי קודשא ברוך הוא גדול, (תהלים קמה) גדול יי' ומחלל מאד. און בני הגדול, ואיהו גדול. ודאי למען שמי יכבד יי'.

אמרו אחיכם שונאיכם – אלה הם אחיכם בני עשו. מנדיכב – כמו שנאמר (איכה ד) סורו טמא קראו למו. שאין עם שמבזים אותם בפנים ורוקקים בפני ישראל כמו בני אדום, וכלם אומרים ששמאים כמו נדה, וזהו מנדיכב. למען שמי יכבד ה', אנו (שאומרים) בני אל חי, שבנו ותכבד שמו, אנו שולטים על העולם בשביל אותו שנקרא גדול, (בראשית כו) עשו בנו הגדול. ובשם הזה נקרא הקדוש ברוך הוא גדול, (תהלים קמה) גדול ה' ומחלל מאד. אנו בני הגדול, והוא גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'.

אבל אתון זעירין מבלא, (בראשית כו) יעקב בנה הקטן פתיב, אן הוא אלחכו. אן הוא אינון טבאן, דיקספון כל עממא מחורה דלכו. מאן יתן ונראה בשמחתכם כמה דאתון אמרין. והם יבושו (רוח הקדוש אומר והם יבושו) (ס"א תו כמאן) כמאן דתלי קללתא פאחרא, בנין דאתון אמרין דכדין יבושו ויכלמו, ובנין דא ריח קדשא הוה אמר מלה הכי, ועל דא, הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך. מאי כל הנחרים בך. דאתקפו נחיריהו ברוגזא עלך בגלותא דא. בההוא זמנא, יבושו ויכלמו מפל טבין דחמון להון לישראל.

אבל אתם קטנים מהכל, כתוב יעקב בנה הקטן, איזה אלהיכם? איזה אותן טובות שיתבישו כל העמים משמחתכם? מי יתן ונראה

כשמחתכם כמו שאתם אומרים, והם יבושו, (רוח הקדוש אומר והם יבושו) (עוד, כמו) כמי שתולה קללתו באחר, משום שאתם אומרים שאז יבושו ויכלמו, ומשום בך ריח הקדוש היתה אומרת הדבר בך, ועל זה הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך. מי הם כל הנחרים בך? אלה שחזקו את נחיריהם ברוגז עליו בגלות הוא. באותו זמן יבושו ויכלמו מפל הטובות שיראו אצל ישראל.

אמר רבי הניא הכי הוא ודאי, אבל המינן דהכי המו תקיפי עלמא, דהא גלותא אתמושך ועדיין בריה דדוד לא אתי. אמר רבי יוסי, וכל דא הכי הוא, אבל מאן עביד דיסבלון ישראל גלותא דא, כל אינון הטבות דאבטח לון קודשא ברוך הוא. והא אתמר, דעאלין לבתי פנסיות ולבתי מדרשות, וחמאן כל אינון נחמות, וחדאן בלביהו למסבל כל מה דייתי עליהו, ואלמלא דא לא יכלין למסבל.

אמר רבי הניא, בך זה ודאי, אבל ראינו וכך ראו גבורי העולם, שהרי הגלות נמשכת ועדין בן דוד לא בא. אמר רבי יוסי, וכל זה בך הוא, אבל מי עשה שיסבלו ישראל את הגלות הזו? כל אותן הטבות שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא. והרי זה נתבאר, שנכנסים לבתי פנסיות ולבתי מדרשות ורואים כל אותן נחמות, ושמהים בלבם לסבל את כל מה שיבא עליהם, ולוא זה לא יכלו לסבל.

אמר רבי הניא ודאי הכי איהו, ובלא בתשובה תליא. ואי תימא דיכלון השתא לאתערא תשובה בלהו פחדא. לא יכלין. מאי טעמא לא יכלין. בנין דבתיב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתוב והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחה וגו'. וכתב ושבתי עד ה' אלהיך וגו'. וכדין (דברים ל) אם יהיה נדחה בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד דכל אינון מלין לא יתקיימו, לא יכלין (דף קפ"ט ע"א) לאתערא תשובה מנייהו.

אמר רבי הניא, ודאי בך הוא, והכל תלוי בתשובה. ואם תאמר שיכולים עכשו לעורר תשובה בלבם באחד – לא יכולים! מה הטעם לא יכולים? משום שכתוב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתוב והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחה וגו'. וכתוב ושבתי עד ה' אלהיך וגו'. ואז (שם) אם יהיה נדחה בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד שכל אותם דברים לא יתקיימו, לא יכולים לעורר תשובה מהם.

אמר רבי יוסי, כמה סתמת כל ארחין ושביילין מפל בני גלותא, ולא שבקת לון פתחון פה. אי הכי, להו כמה דהו בכל דרא ודרא, דלא יסבלון גלותא ולא אנרא, ויפקין (ס"א אי הכי, להו כמה דלהו בכל דרא ודרא, יסבלון גלותא ולא יפקין) מדינא דאורייתא, ויתעברון בשאר עמין.

אמר רבי יוסי, כמה הסתרת כל הדרכים והשביילים מפל בני הגלות ולא השארת להם פתחון פה. אם בך, שיהיו כמו שהיו בכל דור ודור – שלא יסבלו גלות ולא שכר, ויצאו (אם כך, יהיו כמו שהיו בכל דור ודור, יסבלו את הגלות ולא יצאו) מדין של התורה, ויתעברו בשאר העמים.

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבלית וגו'. מאי כמו הרה, ארח איהו לעוברתא, לאעפרא עלה תשע ורחין שלמין. ואית בעלמא כמה וכמה, דלא עבר עלה אלא יומא חד או תרין יומין מותשיעאה, וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה אינון. ואף על גב דלא אעפר עלה אלא יומא חדא, אתהשיב עלה פאילו אתעברו כל תשיעאה שלום. אף הכי ישראל, ביין דאטעמי טעם גלותא, אי יחרון בתשובה, ותחשב עליהו כאלו אעפרו עליהו כל אינון מלין דבתיבין באורייתא. כל שכן וכל שכן דכמה וכמה יסורין אעפרו עליהו מן יומא דגלותא שרי.

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבלית וגו'. מה זה כמו הרה? דרך הוא למעברת שיעברו עליה תשעה חדשים שלמים. ויש בעולם כמה וכמה שלא עובר עליה אלא יום

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבלית וגו'. מה זה כמו הרה? דרך הוא למעברת שיעברו עליה תשעה חדשים שלמים. ויש בעולם כמה וכמה שלא עובר עליה אלא יום

פתח ואמר, (ישעיה כו) כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבלית וגו'. מה זה כמו הרה? דרך הוא למעברת שיעברו עליה תשעה חדשים שלמים. ויש בעולם כמה וכמה שלא עובר עליה אלא יום

אחד או יומים מהתשיעי, וכל הצירים והחבלים של המערכת הם בתשיעי. ואף על גב שלא עבר עליה אלא רק יום אחד, נחשב עליה כאלו עברו כל התשיעי שלם. אף כד ישראל, פיון ששעמו מעם גלות – אם יחזרו בתשובה, יחשב עליהם כאלו עברו עליהם כל אותם דברים שכתובים בתורה. כל שכן וכל שכן שפמה וכמה יסורים עברו עליהם מיום שהתחילה הגלות.

אבל מאי דכתיב, (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. תא חזי, כמה רחמנותא רחים קודשא בריה הוא לישראל במלה דא. למלפא דהוה ליה פרא וחדאה, ורחים ליה רחימו דנפשא, ומגו רחימו דיליה, יתב ליה לאמיה מטרוניתא דתרפי ליה, ותוליף ליה ארחי מתתקנו. זמנא דהוה חב לגבי אבותי, אתא אבותי ואלקי ליה, ולבתר אעבר על חוביה. תב במלקדמין רחב לאבותי, ואפקיה אבותי מביתיה, וארניז עליה, נפק ההוה פרא מביתיה.

אבל מהו שפתיב (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים – בא וראה כמה רחמנות רחם הקדוש ברוך הוא את ישראל בדבר הזה. למלך שהיה לו בן יחידי ואהב אותו אהבת נפש, ומתוך אהבתו נתן אותו לאמו הגבירה שתגדל אותו ותלמד אותו דרכים מתקנות. פעם אחת הטא לאביו, בא אביו והלקה אותו, ואחר כך עבר על הטא. שב במקדס ושוכ הטא לאביו, והוציא אותו אביו מביתו ורגז עליו. יצא אותו בן מביתו.

ובאתר דיהוה בארע קדושה, ויהא זמנא דקא פרא יאות, בגין דישמע מלפא אבותי, ויהא תיאובתיה עליה. מה עבר. אמר הואיל ונפיקא מהיכלא דאבא, אעבירי מפאן ויהלאה כל מה דאנא בעי. מה עבר. אזל ואתחבר בזונות, ואתללקך בלבלובא דטנופא בהדיהו, ולא הוה משתבח אלא בהדיהו, בהפרא דלהוין. דמטרוניתא אמיה פקדת פכל יומא על ההוה פרא, וידעת דברה בהדי זונות אתחבר, וכל חברתא ידיה בהדיהו הוות. שריאת למבפי, ולאמתררא על פרה.

ובמקום שילך בדרך אמת ויהיה צדיק פראוי כדי שישמע אביו המלך ותהיה עליו תשוקתו – מה עשה? אמר, הואיל ויצאתי מהיכל אבי, אעשה מפאן ויהלאה כל מה שאני רוצה. מה עשה? הלך להתחבר לזונות, והתללקך בלבלוב טנופת עפון, ולא היה נמצא אלא עפון בחבור שלחן. כשהגבירה אמו פוקדת בכל יום על אותו הבן ויודעת שפנה התחבר עם הזונות וכל חברותו היתה עפונה, מתחילה לכפות ולמרר על בנה.

יומא חד עאל מלפא לגבה, קמא לה דאחי מבכה. שאיל לה על מה את בכאת. אמרה ולא אבכה, דהא פרינא לבר מהיכלא דמלפא. ולא די דהוה לא יתיב בהיכלא דמלפא, אלא דהוה יתיב בהדי זונות. מה ימרון כל בני עלמא, בריה דמלפא איהו דתיב בבי זונות. שריאת למבפי, ולאמתרנא למלפא.

יום אחד נכנס אליה המלך וראה אותה בוכה. שואל אותה: על מה את בוכה? אמרה: ואיך לא אבכה, שהרי בגנו מחוץ להיכל המלך? ולא די שאינו יושב בהיכל המלך, אלא שהוא יושב עם הזונות! מה יאמרו כל בני העולם – שכן המלך יושב בבית זונות! התחילה לכפות ולהתחנן למלך.

אמר מלפא, בגינך אהדר ליה, זמנת ערבא דיליה. אמרת הא ודאי. אמר מלפא הואיל וכך הוא, לא אצטרוד לאהדרא ליה ביממא באנתגלא. דנפיקא דילן איהו למחוד בגיניה לבי זונות. ואי לא הוי בגוונא דא, דטנף גרמיה הכי וחלל יקרי. הוינא אנא, וכל היילין דילי, אילין בגיניה בכמה יקר, בכמה פוקינס קמיה, בכמה מאני קרבא, מימיניה ומשמאליה, עד דכל בני עלמא יודעעו, וינדעו פלא, דפרא דמלפא איהו. השתא פיון דאיהו מנף גרמיה, וחלל יקרי, איהו וחדר בטמירו, דלא ינדעו ביה. אהדר לגבי מלפא, ויהיב לגבי אמיה.

בשביבך אחזיר אותי, ואת הערבה שלו. אמרה: הרי ודאי. אמר המלך: הואיל וכך הוא, לא צריך להתחזרו פיוס בגלוי, שבשושה עבורנו

ללכת בשבילו לבית זונות. ואם לא היה כמו זה שטנף את עצמו כך וחלל כבודי, הייתי אני וכל החילות שלי הולכים בשבילו בכמה כבוד ובכמה הוצאות לפניו. בכמה פלי קרב מימינו ומשמאלו, עד שכל בני העולם יודעו, וידעו כלם שהוא בן המלך. עכשו פיון שהוא מנף את עצמו וחלל את כבודי, הוא יחזר בסתר שלא יפירו בו. חזר למלך, ונתן אותו לאמו.

ליומין סרח במלקדמין. מה עבר מלפא. אפיק ליה ולאמיה בהדיה מגו היכלא, אמר תרוויכו תחכו, ותרוויכו תסבלו גלותא, ומלקיותא תמן. פיון דתרוויכו תסבלו בהדיה, פיון ידענא דברי יתיב פקא חזי.

ליומים סרח במקדס. מה עשה המלך? הוציא אותו ואת אמו עמו מתוך ההיכל ואמר: תלכו שניכם, ושניכם תסבלו את הגלות והמלקות שם. פיון ששניכם תסבלו כאחד, אזי אדע שפני ישוב פראוי.

כד ישראל בניו דמלפא קדישא אינון. אחית לון למצרים. ואי תימא בהוה זמנא לא האבו, גזרה דגזר קודשא בריה הוא פיון הפתרים הוה אתהו למחוי נים, וקודשא בריה הוא אשנח לתרין מילין, חד בגין ההוה מלח דאמר אברהם, (בראשית טו) כמה אדע פי אירשנה, דא הוא (דף קפ"ט ע"ב) סבה ועילת. אבל עד דנפיקו ממצרים, לא היו גוי, ולא אתחזו פקא יאות.

כד ישראל, בני המלך הקדוש הם, הוריד אותם למצרים. ואם תאמר שפאאותו זמן לא הטאו – הגזרה שגזר הקדוש ברוך הוא בכרית בין הפתרים היתה ראויה להתקום, ותקדוש ברוך הוא השגיח על שני דברים: אחד על אותו דבור שאמר אברהם (בראשית טו) כמה אדע פי אירשנה, זוהי סבה ועלת. אבל עד שיצאו ממצרים לא היו גוי ולא היו ראויים פראוי.

פתח ואמר, (שיר השירים ב) בשושנה בין החוחים בן רעיתי בין הפנות. בעא קודשא בריה הוא למעבד לון לישראל פנונא דלעילא ולמחוי שושנה דא פארעא, פנונא עלאה. ושושנה דסלקא ריחא, ואתבריר מפל שאר וורדין דעלמא, לא הוי אלא ההוה דסלקא בין החוחים. ודא ארעה פקא יאות. ועל דא ורע שבעיז זוגין, דהוה שבעיז נפש, ואעיל לון בין החוחים, ואינון חוחים, מיד דהוה אינון זוגין תמן, סליקו ענפין וטרפין ושליטו על עלמא, ובדין פרתח שושנה ביניהו.

פתח ואמר, (שיר ב) בשושנה בין החוחים בן רעיתי בין הפנות. רצה הקדוש ברוך הוא לעשות את ישראל כמו שלמעלה ולהיות שושנה אחת בארץ כמו שלמעלה. והשושנה שמעלה ריח ונבחרה מפל שאר הורדים שבעולם אינה אלא אותה שעולה בין החוחים. וזו דרך פראוי. ולכן ורע שבעים זוגות, שהיו שבעים נפש, והכניסם לבין החוחים, ואותם חוחים, מיד שהיו הם שם זוגות, העלו ענפים ועלים ושלטו על העולם, ואז פרתח ביניהם השושנה.

פיון דבעא קודשא בריה הוא לאפקא שושנה ולקוט לה מבינייהו, כדין יבשו החוחים, ואודריקו, ואשתציאו, ולא אתחשבו לכלום. בשעתא דאזיל למלקט שושנה דא, לאפקא בריה פוכריה, בהוה זמנא אזל מלפא גו כמה היילין רברבנין ושליטין, עם דגליון פרישן, ואפיק לבריה פוכריה בכמה גבורין, ואייתי ליה להיכליה, ויתיב סגי בפי מלפא.

פיון שרצה הקדוש ברוך הוא להוציא שושנה וללקט אותה מביניהם, אז יבשו החוחים ונזרקו והתכלו ולא נחשבו לכלום. בשעה שהלך ללקט את השושנה הוא ולהוציא בנו בכורו, באתו זמן הלך המלך בתוך פמה תילות גדולים ושליטים עם דגלים פרושים, והוציא את בנו בכורו בכמה גבורות, והביא אותו להיכלו, וישב הרבה בבית המלך.

פיון דחב לגבי אבותי, אוכח ליה, ואלקי ליה, דכתיב, (שופטים ב) ויחר אף יי' בישראל ויתנם ביד שושים וגו', סרח במלקדמין, ומרד באבותי, אפקיה מביתיה. מה עברו ישראל, קמו דהא אתפדרו לבבל, אתערבו בעממא, נסיבו נשין נכריות, ואילירו

בנין מנהון. עם כל דא, אימא קדישא הות אפטרופוסא עליהו.

בין שהטא לאביו, הוכיח אותו והלקה אותו, שכתוב ויחר אף ה' בישראל ויתנם ביד שוסים וגו'. פרה במקדם ומרד באביו, הוציא אותו מבתו. מה עשו ישראל? ראו שהרי התפזרו בבבל והתערבו בעמים, לקחו נשים נכריות והולידו מהם בנים. עם כל זה האם הקדושה היתה אפטרופוס עליהם.

ועל דעבר הכי, קודשא בריה הוא אמר, הואיל ובסופא איהו, ליתי ברי איהו מוגרמיה, הואיל וחלל יקרי, לא אתחוי דאנא איזיל תמן לאפקא ליה, ולמעבר ליה נסין וגבורין במלקדמין. תבו אינון, בלא סיועא דאתחוו לון, בלא פליאן ונסין, אלא פלחו מתבדרין, בלחו לאן במסכנא, ותבו להיכלא דמלכא בכסופא, ואימא קדישא ערבת לון.

ועל שעשה כן, הקדוש ברוך הוא אמר, הואיל וזו בוששה, אז שיבא בני מעצמו. הואיל וחלל כבודי, לא ראוי שאני אקף לשם להוציא אותו ולעשות לו נסים וגבורות במקדם. שבו הם בלי סיוע שהיו ראויים לו, בלי נסים ונפלאות, אלא בלם מפזרים, בלם עיפים בעני, ושבו להיכל המלך בבוששה, והאם הקדושה ערבה להם.

חאבו במלקדמין. מה עבר קודשא בריה הוא. אפיך להאי ברא במלקדמין מהיכליה, ואימיה בתיה. אמר, מפאן ודללאה, אימא וברה יסבלון כמה בישין בחדא הדא הוא דנתיב, (ישעיה ו) ובפשעיעם שלחה אמכם. ועל דא פתיב, (דברים ד) בצר לך ומצאוה כל הדברים האלה באחרית הימים. מאי באחרית הימים. אלא דא היא אימא קדישא, דהיא אחרית הימים, ועמה סבלו כל מה דסבלו בגלותא.

חטאו במקדם. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הוציא את הבן הזה במקדם מהיכלו עם אמו. אמר, מפאן ודללאה האם ובנה יסבלו כמה רעות באחד. זהו שכתוב, (ישעיהו) ובפשעיעם שלחה אמכם. ועל זה כתוב, (דברים ד) בצר לך ומצאוה כל הדברים האלה באחרית הימים. מה זה באחרית הימים? אלא זו האם הקדושה, שהיא אחרית הימים, ועמה סבלו כל מה שסבלו בגלותא.

ואילו יחרון בתוובתא, אפילו חד ביש, או חד צערא דייעבר עליהו, אתחשב עליהו, כאלו סבלו בלא (ס"א) ואי לאו סתים קוצא) ואי לא, כד יסתים קוצא, (בישא) וכל ריין דיליה. כמה דאמר בוציא קדישא, דנתיב, (ויקרא כה) לצמיתות לקנה אותו לדורותיו. וכל דא, בתיובתא תליא מילתא. אמר רבי חייא, ודאי הכי הוא. ועל דא גלותא אתמשה.

ואלו יחרו בתשובה - אפלו רעה אחת או צער אחד שיעבר עליהם, יחשב עליהם כאלו סבלו הכל. (ואם לא יסתם הקיץ) ואם לא - בשיסתים הקיץ (הרע) וכל הדורות שלו, כמו שאמר המנונה הקדושה, שכתוב (ויקרא כה) לצמיתות לקנה אותו לדורותיו. וכל זה, הדבר תלוי בתשובה. אמר רבי חייא, ודאי כן זה, ועל כן נמשכת הגלות.

אבל קודשא בריה הוא, כל מה דחמי (ס"א דמתא) (כ"א דלקא) לון לישראל, בהאי אחרית הימים, ובהאי אחרית הימים יעביד לון נסין ונזקמין, דנתיב, (ישעיה ב') והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי' בראש ההרים. מאן ראש ההרים. דא אברהם סבא, (רנ"ב ע"ב) כהנא רבא, ראש דכלא. ובנין דאיהו ראש, כום דברכה, יהיה נכון בראש ההרים, דא אברהם סבא, קדמאה לשאר ההרים. כום דברכה, אצטריה למהוי זקוף מן פתורא, ע"ב) ונשא (ס"ב ע"ב) מוגבעות. אצטריה למהוי זקוף מן פתורא, שיעורא דאקרי (ס"א דאיהו) זרת, לברכא לקודשא בריה הוא, ודא הוא ונשא מוגבעות. מוגבעות מאי הוא. אלא בינה ובין בתולות אחריה רעותיה, שיעורא זרת איהו. נשא כום דברכה מוגבעות ודאי, ועל דא סבא דיהא ליה להאי ברא בוכרא, באחרית הימים איהו.

אבל הקדוש ברוך הוא, כל מה שראת (שחכה) (שהלקה) לישראל -

באחרית הימים הוא. ובאחרית הימים הוא יעשה להם נסים ונקמות, שכתוב (ישעיה ב') והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים. מי זה ראש ההרים? זה אברהם הנזק, הפהן הגדול, הראש של הכל. ומשום שהוא ראש, כום של ברכה, יהיה נכון בראש ההרים, זה אברהם הנזק, ראשון לשאר ההרים, כום של ברכה, צריכה להיות מתקנת בימיו. ונשא מוגבעות. צריך להיות נשא מן השלחן שעור שנקרא (שהוא) זרת לברך את הקדוש ברוך הוא. וזהו ונשא מוגבעות. מה זה מוגבעות? אלא בינה ובין בתולות אחריה רעותיה, שעור הזרת הוא. נשא כום של ברכה מוגבעות ודאי, ועל כן הטוב שיהיה לכן הכבוד הזה (ישראל) הוא באחרית הימים. אני לא אכלתי, והואיל ולא הצטרפתי לזמון, אני לא אשמע ולא אמר אמן. הכל הימים בו.

אמר ליה שפיר קאמרת, האי קרא ודאי הכי הוא. בראש ההרים, דא ימינא, אברהם סבא, דאיהו ראש ההרים ודאי. ונשא מוגבעות, משיעורא דוגבעות, דאינון רעותיה. ושפיר קאמרת. (ישעיה ב') ונהרו אליו כל הגוים. מאי הוא. אמר ליה, ואפילו נשים וקטנים ושמש דפלח על פתורא, אף על גב דאיהו לא אכל, אצטריה למשמע, ולמימר אמן. (ס"א להריק ברכה לטוב דלא וכו') דלא יימא בר נש, אלא לא אכלתי, והואיל (דף ק"צ ע"א) דלא אצטרפנא לזמון, לא אשמע ולא אימא אמן. הכל הימים ביה.

אמר לו, יפה אמרת, שפסוק זה ודאי כן הוא. בראש ההרים - זה ימיו, אברהם הנזק, שהוא ודאי ראש ההרים. ונשא מוגבעות - משעור הגבעות, שהם רצונו. ויפה אמרת. ונהרו אליו כל הגוים, מי הוא? אמר לו, ואפלו נשים וקטנים ותשמש שעובד על השלחן, אף על גב שאינו אוכל, צריך לשמע ולומר אמן. (להריק ברכה לטוב) שלא יאמר אדם: אני לא אכלתי, והואיל ולא הצטרפתי לזמון, אני לא אשמע ולא אמר אמן. הכל הימים בו.

דבר אחר ונהרו אליו כל הגוים, אף על גב דנשים וקטנים פטורין מן המצוות, ככום דברכה הכל הימיו, בלבד דינדעון למאן מברכין, ודא היא ונהרו אליו כל הגוים. אלא רבי יוסי ונשקיה, אמר כמה שפיר מלה דא, ומתיקא לחבא.

דבר אחר ונהרו אליו כל הגוים - אף על גב שנשים וקטנים פטורים מן המצוות, ככום של ברכה הכל הימים, ובלבד שידעו את מי מברכים, וזהו ונהרו אליו כל הגוים. בא רבי יוסי ונשקו. אמר, כמה יפה דבר זה ומתוך לחך.

השפא אית לדייקא, אי האי אחרית הימים, איהו כום דברכה ממש, מהו הר בית יי', הוה ליה למכתב הכי, והיה אחרית הימים נכון יהיה בראש ההרים. מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי'. אמר ליה, אחרית הימים איהו אילנא בלא, מרישיה ועד סיפיה, דהוא אילנא טוב ורע. ואתא קרא לברכא באחרית הימים, ואפיך הר בית יי', דא טוב בלא רע. הר בית יי' ודאי דלית תמן חולקא לסטרא אחרא, דהא אתבריר הר בית יי', מוגו אילנא דאיהו אחרית הימים. ודא איהו כום דברכה, דאיהו נכון בראש ההרים.

עכשו יש לדיק, אם אחרית הימים הוא כום של ברכה ממש, מה זה הר בית ה' ה' יהיה לו לכתב כן: והיה אחרית הימים נכון יהיה בראש ההרים. מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' אמר לו, אחרית הימים הוא העץ של הכל, מראשו ועד סופו, שהוא עץ טוב ורע. ובא הפסוק לברך באחרית הימים, והוציא הר בית ה', זה טוב בלי רע. הר בית ה' ודאי שאין שם חלק לצד האחר, שהרי נבחר הר בית ה' מתוך העץ, שהוא אחרית הימים. וזהו כום של ברכה, שהוא נכון בראש ההרים.

אמר רבי יוסי, זכאה ארעה דא, דזכינא לחאי מלה.

אמר רבי יוסי, אשרי הדרך הוא שזכינו לדבר הזה.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי הזוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד הזוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר הזוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש נשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דדיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור הזוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר הזוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. ידע האדם, שאין שום מניעה בעולם שלא יוכל לשפרה אם ירצה, כי המניעה הוא רק בשביל החשק. וכשיהיה לו חשק ורצון חזק וכסופין גדולים פראוי לזה העסק הקדשה שצריכה לעשות, בודאי יזכה לגמרו ולהוציא מכה אל הפעל. כי המניעות הם רק בשביל התגברות החשק כדי שעלידי זה דיקא יזכה לגמרו פני"ל:
  - ב. פשמתגבר ומשבר הפעם, עלידי זה נעשה ונמשך בחינת רוחו של משיח, ונחשב כאלו על ידו נהיה ונברא כל העולם ומלוואו. וזוכה לפרנסה ולאמת ולהתפלל לה' לבדו בלי פניות בשביל בני אדם ח"ו, ונצול מפל העברות וזוכה להוציא מכה אל הפעל כל המצוות וכל הדברים שבקדשה שצריכה לעשות:
    - ג. דבר גדול מאד להיות אצל השתקקות הצדיק, אפלו מי שאינו תלמידו. כי נתגלה אז הארה גדולה מאד, והוא טובה גדולה לכל מי שנמצא שם, וזוכין עלידי זה לאריכות ימים. אך התלמידים העומדים אז, מוגע להם הארה גדולה מאד ביותר, ויכולין לזכות אז לקבל פי שנים ברוחו של רבו, ויכלבו בשחם מקשרים בו היטב היטב בענפים באילן, עד שהם מרגישים כל העלויות והירידות שיש להם, אפלו בשעה שאינם אצלו. ואזי יוכל להיות שהתלמיד יתפלל בכונה ויעשה עבודת יותר מרבו, ובאמת הכל ברוח של רבו:

תפילה על פי הלימוד

זכנו מלא רחמים גם עתה למדת האמת בשלמות, ונזכה לאמת לאמתו פרצונך הטוב, ויתגלה האמת בעולם הזה, עד שיהיה מפלה להרשעים גם בעולם הזה, כמו שיהיה לעתיד לבא עלידי התגלות האמת, עד אשר ישובו כלם לעבודתך, ויקראו כלם בשמך באמת, ויהיה נשלים הדבור הקדוש בתכלית השלמות, ונזכה להמשיך שלמות הדבור מעלמא דאתי לעולם הזה:

ובכן תזכנו ותעזרנו שנזכה לעשות נקודות קדושות להדבור הקדוש, ונזכה להוציא הדבור ממצר הגרון, עד שנזכה עלידי קדשת הדבור השלם להוציא מכה אל הפעל כל העבודות וכל הדברים שבקדשה שאנו צריכים לעשות. כי אתה ידעת עצם רבוי המניעות שיש לנו מפל הדברים שבקדשה שאנו צריכים לעשות, ואין שום דבר שבקדשה שלא יהיה לנו מניעות רבות עליו, ובפרט כשאנו צריכים לעשות דבר גדול שכל יהדותנו תלוי בו, שהוא להתקרב באמת להצדיקים אמתיים, ומפל שגן פשוטים להתקרב לנקדת האמת שבין הצדיקים, שאז מתגברים ומתברים המניעות והעכובים עלינו מאד מאד בלי שעור וערה, ומשתתחים ומפסיקים בפנינו מאד, ואין רוצים להניח אותנו להתקרב לנקדת

האמת. אבל כבר הודעתנו כי באמת אין שום מניעה בעולם פלל וכל המניעות הם רק בשביל החשק, כדי שיתגבר החשק והכסופין והעגעועים יותר לעשות רצונך. וכל מה שהמניעות מתגברין יותר, צריכין להתגבר שיהיה החשק גדול ביותר ויותר, כדי שעלידי התגברות החשק ישכרו כל המניעות, וזכנו להשיג הנחשק הקדוש. ועל זה באתי לכבש מופך ה' אלקי, החפץ במובתנו, קומה בעזרתנו וזכנו לחשק דקדשה, שנזכה להתגעגע ולהשתוקק ולהשק ולכבש לך ולעבודתך הקדושה בחשק נמרץ וכסופין גדולים באמת. ויהיה החשק והכסופין הולכים ומתגברים ומתחזקים בכל יום ובכל עת ובכל שעה. עד שיתגבר החשק פפי תקף המניעות שאנו צריכים לשפרם, עד שיתגבר החשק על המניעות, ויתבטלו כל המניעות מפני החשק החזק והכסופין הגדולים. ועלידי זה נזכה לעשות נקודות קדושות להאמתיות להשלים הדבור הקדוש, עד שנזכה להוציא מכה אל הפעל כל הדברים שבקדשה שאנו צריכים לעשות בזה העולם כפי רצונך הטוב והקדוש. ותעזרנו ותזכנו לחשק וכסופין גדולים וחזקים כל פה, עד שלא נרצה לפטר עצמנו עם מענת האנס והמניעה שיש לנו, ולא נקר את דעתנו במה שנחשב כאלו

עשינו, מאחר שהיינו הפצים לעשות רק שיש לנו אנם:

אנא ה', עזרנו וזכנו שלא נפטר עצמנו בזה, כי אין אנו רוצים לצאת עם מענת האנס שנחשב עלידי זה כאלו עשינו, כי אין אנו הפצים לפטר עצמנו בשום מניעה ואנס, רק זכנו ועזרנו שיהיה לנו חשק וכסופין חזקים כאלו, שנזכה על ידם תמיד להוציא מכה אל הפעל כל הדברים שבקדשה, ובכל פעם שנזכה להתעורר לעשות איזה דבר גדול וקמן שבקדשה, תהיה עמנו ותעזרנו ותזכנו לחשק וכסופין חזקים וחזים בכל פעם ולא נרפה את החשק והכסופין והעגעועים כלל, רק נזכה להתחזק ולהתאמץ בכל עת להתגעגע ולכבש ולהשק ולהשתוקק בתשוקה נפלאה ובחשק נמרץ בכלות הנפש. וכפי תקף המניעה והאנס, בן יתגבר החשק והכסופין יותר, עד שנזכה לשפר כל המניעות והעכובים מפל הדברים שבקדשה שבעולם, עד שנזכה להוציא מכה אל הפעל מופש כל הפצינו בעסקי שמים, ובכל מעשה אשר נרצה להחל בעבודת ה', בכל לבנו נעשה ונצליה, עד שנזכה לעשות בפעל מופש כל מה שהוא רצונך הטוב באמת:

לעילוי נשמת
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מרז תמו בת דוד והיובא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישע יהונתן בן חגי ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.